

EESTI FINANTSTEENUSTE TURG

31. detsembri 2019. aasta seisuga

Ülevaates on kajastatud Finantsinspektsiooni järelevalve alla kuuluvate ettevõtete Eestis osutatud teenused.

Finantsinspeksioon

Sakala 4
15030 Tallinn
+ 372 668 0500
+ 372 668 0501
info@fi.ee
www.fi.ee

SISUKORD

1. FINANTSTURU ÜLDINE ARENG	4
2. HOIUSTAMINE	6
3. INVESTEERIMIS- JA PENSIONIFONDID	10
4. TEISE PENSIONISAMBA VÄLJAMAKSED	14
5. VÄÄRTPABERIPORTFELLIDE VALITSEMINE	15
6. ELUKINDLUSTUSE TURG	18
7. KAHJUKINDLUSTUSE TURG	24
8. KREDIIDIASUTUSTE VÄLJASTATUD LAENUD	30
9. KREDIIDIANDJATE VÄLJASTATUD LAENUD	34
10. MAKSETEENUSED	38

1. FINANTSTURU ÜLDINE ARENG

2019. aastal kasvasid finantsteenuste mahud hoogsalt.

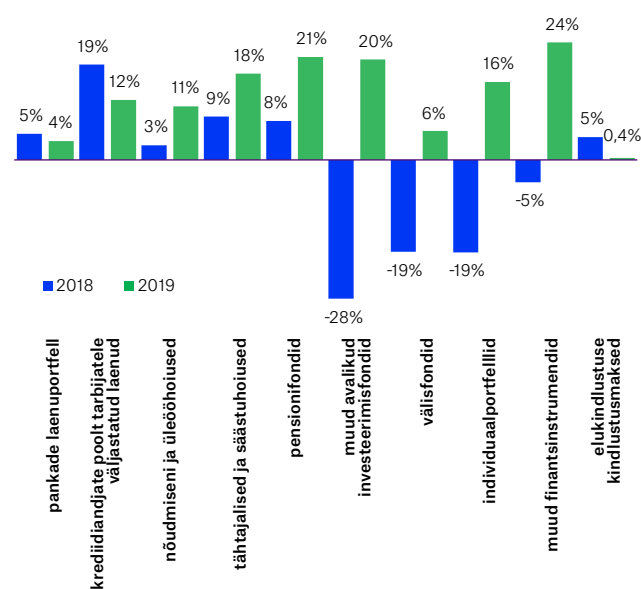
Hoiuste koondjääk kasvas 2019. aastal 12% ehk 2,2 miljardi euro võrra, 2018. aastal oli kasv 4%. Hoiuste kasv toetus nii nõudmiseni kui ka tähtajalistele hoiustele. Nõudmiseni ja üleõhoiuste jääk kasvas aastaga 11% ehk 1,6 miljardi euro võrra. Tähtajaliste ja säästuhoiuste jääk kasvas samal ajal 18% ehk 533 miljoni euro võrra. Hoiustesse oli aasta lõpus paigutatud kokku 19,9 miljardit eurot.

Pankade laenuportfellide koondjääk kasvas 2019. aastal 4% ehk 737 miljonit eurot. Aasta lõpu seisuga oli pankade laenuportfellide suurus 19,8 miljardit eurot. Krediidiandjate tarbijalaenude koondjääk kasvas samal ajal 12% ehk 126 miljonit eurot, ulatudes 1,16 miljardi euroni.

Investeermisteenustega seotud mahud kasvasid 2019. aastal eriti jõudsalt: pensionifondide varade maht suurenes 21%. Avalike investeermisfondide varade maht kasvas 20%, samuti kasvasid investeeringud välisfondidesse¹, aastaga 6%. Individuaalportfellide koondmaht kasvas samal ajal 16% ja muud investeeringud finantsinstrumentidesse (nn väärtpaberite hoidmine) 24%.

Kokkuvõttes kasvas 2019. aastal säästmisele ja investeerimisele suunatud finantsteenustesse – sh investeerimis- ja pensionifondid, individuaalportfellid, muud finantsinstrumentid, tähtajalised ja säästuhoiused ning investeerimis- ja muud hoiused – paigutatud varade maht 10% ja ulatus aasta

Peamiste finantsteenuste mahu muutus 2019. aastal

lõpuks 10,7 miljardi euroni (2018. aasta lõpus 9,7 miljardit eurot). Arvelduskontodel hoitavad vahendid kasvasid aastaga 11%, jõudes aasta lõpuks 16,3 miljardi euroni. Seega ulatus kõikidesse finantsteenustesse paigutatud varade maht Eestis kokku 27 miljardi euroni.

Eesti finantsasutuste osutatud investeerimis- ja pangateenuste maht 2019. aasta lõpu seisuga (miljonites eurodes)

Teenus	Maht	sh Eesti residentidest eraisikutele	
		maht	osakaal koguteenuses
Avalikud investeermisfondid	495	-	-
Pensionifondid	4955	4955	100%
Eestis pakutavad välisfondid	83	69	83%
IRE eraldised	287	287	100%
Individuaalportfellid	594	102	17%
Pangalaenud	19 811	9171	46%
Krediidiandjate laenud	1162	-	-
Nõudmiseni ja üleõhoiused	16 266	6489	40%
Tähtajalised ja säästuhoiused	3565	1592	45%
Investeermis- ja muud hoiused	27	5	19%
Muud finantsinstrumentid	687	233	34%

¹ Et andmeid ei näidataks mitu korda, on välismaistesse investeermisfondidesse tehtud investeeringutest kajastatud vaid Eesti residentide enda investeeringud, mis ei ole tehtud Eesti kindlustusandjate, investeerimis- ja pensionifondide või portfelligalitseamise teenuse (ehk väärtpaberite hoidmise teenuse) raames.

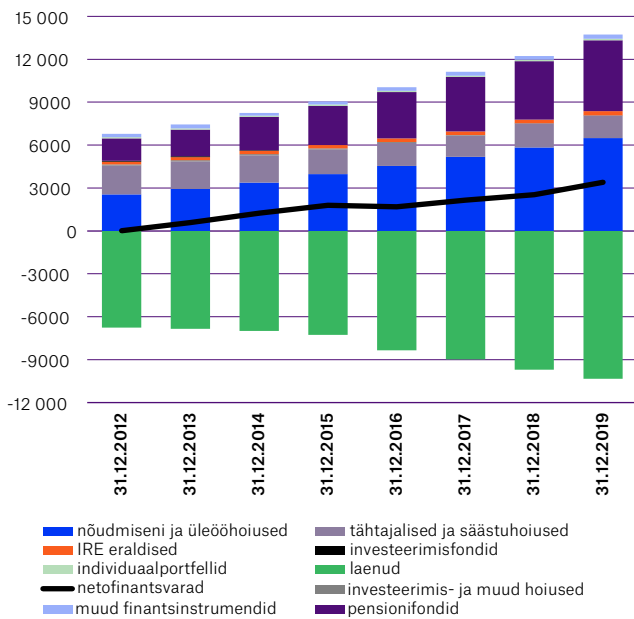
Kindlustusmaksete maht elukindlustuses kasvas 0,4% ja moodustas 96 miljonit eurot. Kindlustusmaksete maht kahjukindlustuses kasvas samuti, kuid maksete kajastamise meetodika muutmise tõttu ei saa 2019. aasta andmeid eelmise aasta omadega võrrelda.

2019. aastal olid Eesti residentidest eraisikute finantsvarad suuremad kui nende kohustused: finantsvarade maht oli aasta lõpus 13,7 miljardit eurot ja finantskohustuste jääk 10,3 miljardit eurot. Seejuures kasvasid Eesti residentidest eraisikute finantsvarad finantskohustustest kiiremini: koondfinantsvarad 12% ja koondlaenu 7%.

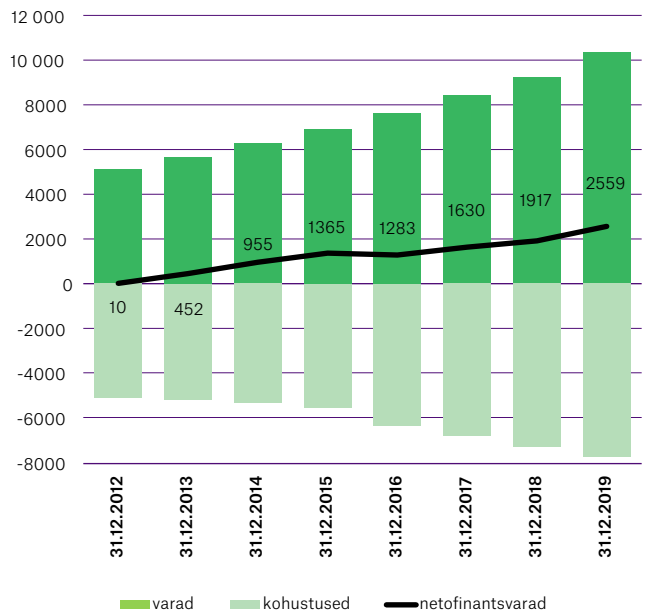
Eesti residentidest eraisikute netofinantsvarad ulatusid seega aasta lõpus 3,4 miljardi euroni, olles aastaga kasvanud umbes 0,9 miljardit eurot.

Eesti residentidest eraisiku keskmine finantsvarade maht oli aasta lõpu seisuga 10 337 eurot ja laenude jääk 7779 eurot. Eraisiku netofinantsvara keskmine väärtus oli seega 2559 eurot (2018. aasta lõpus 1917 eurot).

Eesti residentidest eraisikute finantsvarad ja kohustused (mln eurodes)

Eesti residentidest eraisiku netofinantsvarade keskmine väärtus (eurodes)

2. HOIUSTAMINE²

HOIUSTE JÄÄK

Eesti pankades olevate hoiuste jääk kasvas 2019. aastal väga kiires tempos, 12% ehk 2,2 miljardit eurot³, ja oli aasta lõpuks 19,9 miljardit eurot (viimastel aastatel oli aastakasv 4–5%). Viimati suurenesid hoiused umbes sama palju 2011. aastal, kui hoiuste jääk kasvas 15% ehk 1,4 miljardi euro võrra. Hoiused suurenesid 2019. aastal kõikides peamistes kliendiliikides, kuid peamiselt hoogustasid kasvu siiski eraisikud.

Nõudmiseni ja üleõhoiuste jääk kasvas aastaga 11% ning oli aasta lõpus 16,3 miljardit eurot. Tähtajaliste ja säästuhoiuste jääk kasvas aastaga 18%, ulatudes aasta lõpuks 3,6 miljardi euroni. Muud hoiused, sh investeerimishoiused, moodustasid 27 miljonit eurot.

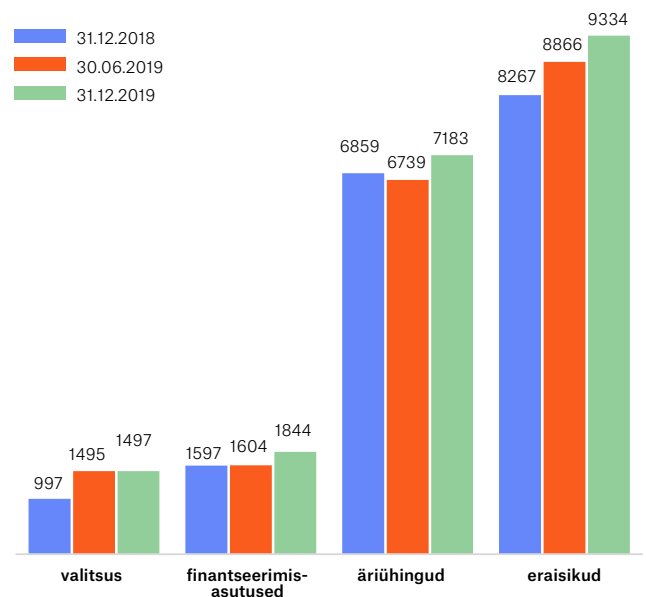
Eraisikute⁴ hoiuste jääk ületas äriühingute hoiuste jääki: eraisikutel oli hoiuseid 9,3 miljardit ja äriühingutel 7,2 miljardit eurot. Eraisikutele kuulus 47% kogu hoiuste jäägist. Suurem osa neist olid nõudmiseni ja üleõhoiused, kokku 6,7 miljardit eurot ehk 72% kõigist eraisikute hoiustest. Ülejäänud 28% moodustasid tähtajalised ja säästuhoiused. Eraisikute hoiuste kasvu 2019. aastal toetas ka tähtajaliste hoiuste kaasamine Lääne-Euroopa riikidest spetsiaalsete hoiuseplatvormide kaudu.

Äriühingutele⁵ kuulus 36% hoiuste jäägist. Enamik ehk 91% äriühingute hoiustest olid nõudmiseni ja üleõhoiused, kokku 6,5 miljardit eurot, ning ülejäänud 9% tähtajalised ja säästuhoiused.

Finantseerimisasutuste⁶ ja valitsuse hoiuste jääk oli 2019. aasta lõpus vastavalt 1,8 miljardit eurot ja 1,5 miljardit eurot.

Turujaotus:	Swedbank	47%
	SEB Pank	24%
	LHV Pank	11%
Kliente:	2 695 660 kehtivat lepingut	
Teenuse maht:	hoiuste kogumaht 19,9 miljardit eurot	

Hoiuste jääk (mln eurodes)

2 Andmed hõlmavad kõigi Eestis tegutsevate krediidasutuste ja välisriikide krediidasutuste Eesti filiaalide hoiuseid ehk nii Eesti residentide kui ka mitte-residentide hoiuseid. Andmed ei sisalda hoiuseid, mis on avatud Eesti krediidasutuste välisriikide filiaalides.

3 Sisaldab ka hoiuste vahendamise veebiplatvormi kaudu kaasatud hoiuseid.

4 Sisaldab ka mittetulundusühinguid.

5 Sisaldab ka riigi või kohaliku omavalitsuse äriühinguid.

6 Sisaldab ka kindlustusandjaid ja pensionifonde.

PANGAHOIUSTE TURU JAOTUS

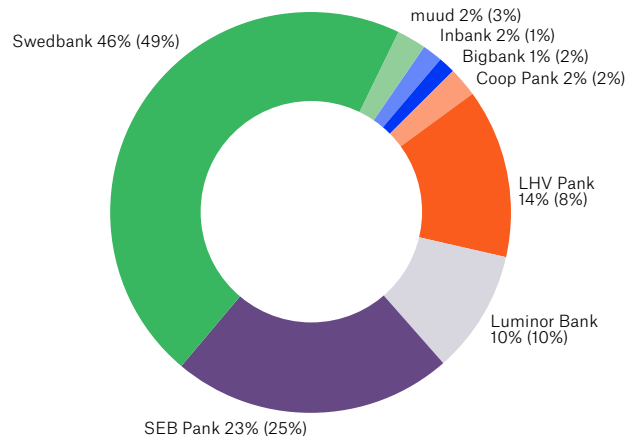
Eesti pankades olevate hoiuste jääk kasvas 2019. aastal kõige kiiremini LHV Pangas, kes kasutas peale tavapärase hoiuste kaasamise ka Lääne-Euroopa hoiuseplatvorme, et tagada Danske Banki eraklientide laenuportfelli ostmiseks piisav rahastus. Selle tulemusena kasvas LHV Panga turuosa aastaga 8%lt 14%le ning hoiuste järgi tõusis LHV Pank Eesti suuruselt kolmandaks pangaks. Temast suuremad olid Swedbank 46% ja SEB Pank 23% turuosaga.

2019. aasta aprillis krediidiastutuse litsentsi saanud ASi Holm Bank hoiuste turuosa oli aasta lõpus 0,2%.

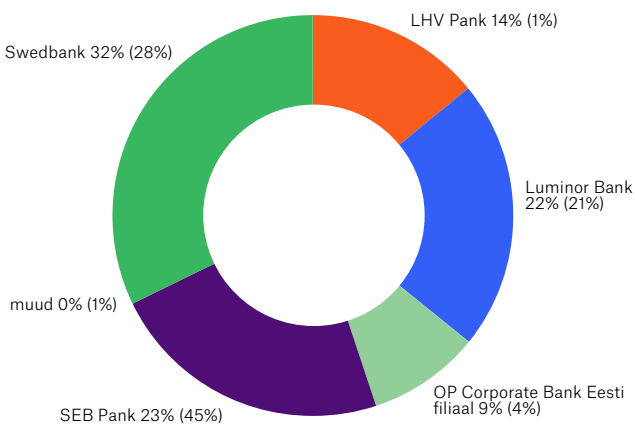
Nagu ka aasta tagasi kuulus suurim valitsuse hoiuste turuosa Swedbankile, 32%. Talle järgnesid SEB Pank (23%) ja Luminor Bank (22%). Aastaga on märkimisväärselt oma turuosa kasvanud LHV Pank: 1%lt 14%le.

Ka finantseerimisasutuste hoiuste turul toimus 2019. aasta suurim kasv LHV Pangas; tema turuosa kasvas 21%lt 31%le. Seega sai LHV Pangast finantseerimisasutuste hoiuste turul suurima turuosaga pank. Talle järgnesid Swedbank (30%) ja SEB Pank (19%).

Hoiuste turu jaotus 2019. aasta lõpus (sulgudes 2018. aasta lõpp)

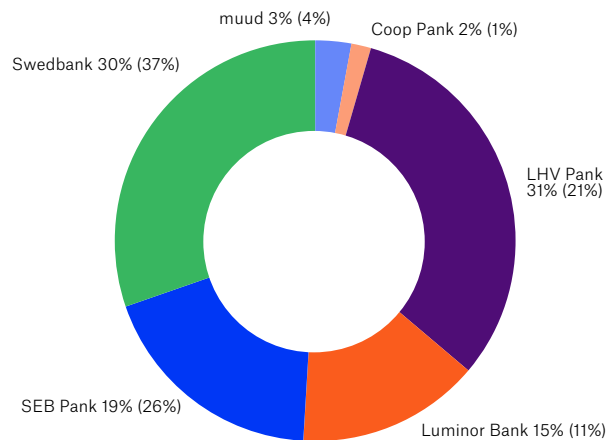
Valitsuse hoiuste turu jaotus 2019. aasta lõpus (sulgudes 2018. aasta lõpp)

Äriühingute hoiuste turul on kõige rohkem oma turuosa kasvanud LHV Pank: 9%lt 13%le. Temast suuremad olid vaid Swedbank (47%) ja SEB Pank (24%).

Eraisikute hoiuste turu mõjutas see, et mitu panka kaasasid hoiuseplatvormide kaudu mitteresidentide hoiuseid. Selle tulemusena kasvas mitteresidentide hoiuste jääk aastaga 0,7 miljardilt 1,2 miljardile eurole ning mitteresidentide hoiuste osakaal suurenes seega 13,4%le eraisikute hoiustest. Tähtajalistest hoiustest moodustas mitteresidentide

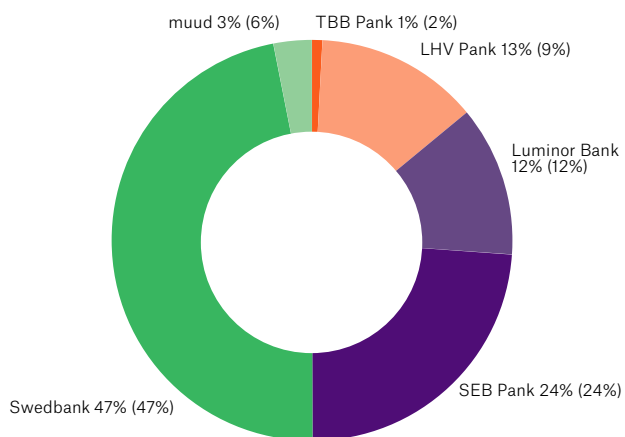
Finantseerimisasutuste hoiuste turu jaotus 2019. aasta lõpus (sulgudes 2018. aasta lõpp)

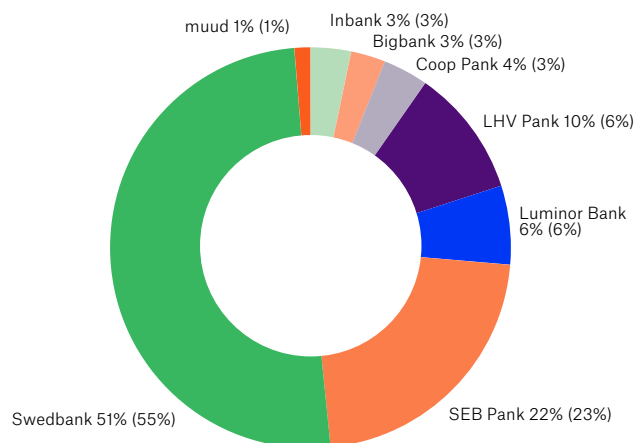
osakaal veel rohkem, 39%. Valdavalt olid need Saksamaa residentide hoiused (31% tähtajalistest hoiustest).

Eraisikute hoiuste turul on kõige rohkem oma turuosa kasvanud LHV Pank: 6%lt 10%le. Ka Coop Panga turuosa kasvas, 3%lt 4%le. Üle pika aja vähenes Swedbanki turuosa, 55%lt 51%le. Siiski jääb Swedbank eraisikute hoiuste segmendi suurimaks pangaks, kuna seal hoitakse üle poole eraisikute hoiustest.

**Äriühingute hoiuste turu jaotus 2019. aasta lõpus
(sulgudes 2018. aasta lõpp)**

**Eraisikute hoiuste turu jaotus 2019. aasta lõpus
(sulgudes 2018. aasta lõpp)**

HOIUSTE ARV JA SUURUS

Eestis tegutsevates pankades oli 2019. aasta lõpus avatud 2 695 660 hoiust. Aastaga kasvas nende arv 4934 võrra. Nõudmiseni ja üleööhoiuste arv vähenes 10 421 võrra, ent tähtajaliste ja säästuhoiuste arv kasvas 16 856 võrra. Muude hoiuste arv vähenes 1501 võrra.

Hoiuste arvu kasvu tagas suurel määral tähtajaliste hoiuste kaasamine mitteresidentidelt. 2019. aastal kasvas

mitteresidentide kõikide hoiuste arv 16 835 lepingu võrra, sh tähtajaliste hoiuste arv 20 929 võrra. Seega kuulus 2019. aasta lõpus mitteresidentidele 11% tähtajaliste hoiuste arvust (2018. aasta lõpus oli neid 6%). Eesti residentide hoiuste arv on aastaga vähenenud kõigis kolmes hoiusteliigis.

Kehtivate hoiuselepingute arv* 2019. aasta lõpu seisuga

Hoiuse liik	Kõik hoiused	sh mitteresidentidele kuuluvad hoiused
Nõudmiseni ja üleööhoiused	2 278 233	39 291
sh eraisikute omad	2 005 314	37 035
Tähtajalised ja säästuhoiused	413 885	44 830
sh eraisikute omad	407 465	44 769
Investeeringis- ja muud hoiused	3542	303
sh eraisikute omad	2639	294

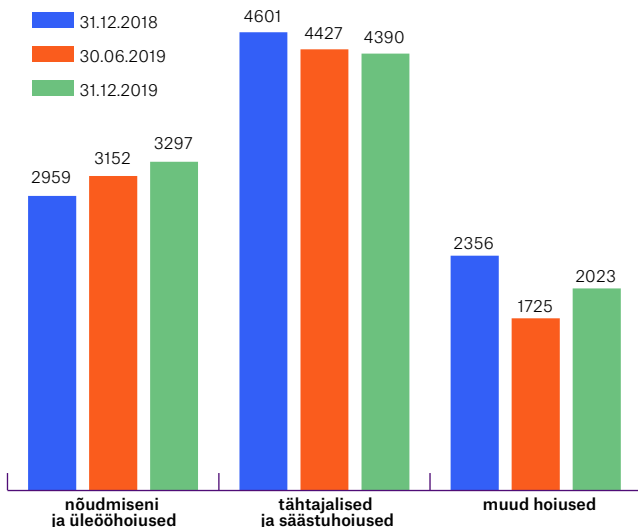
* Hoiused, millel on rahaline jääk. Arv hõlmab nii Eesti residentide kui ka mitteresidentide.

Eesti residentidest ja mitteresidentidest eraisikute hoiuste suurus on väga erinev – mitteresidentide hoiused on Eesti residentide hoiustest keskmiselt suuremad. Eelkõige puudutab see tähtajalisi ja säästuhoiuseid, mille vahe on viiekordne: mitteresidentidest eraisikute keskmine tähtajaline hoius oli 2019. aasta lõpus 23 013 eurot, kuid Eesti residentidest eraisikute keskmine tähtajaline hoius oli 4390 eurot. Suurim osa mitteresidentidest eraisikute tähtajalistest

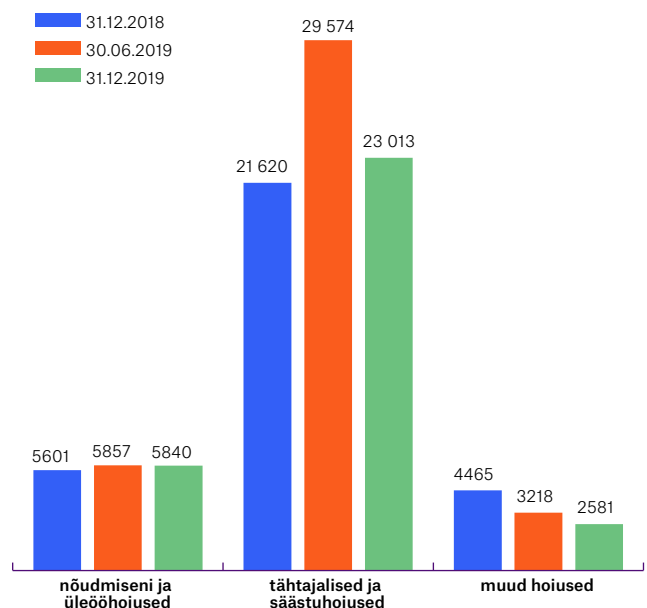
hoiustest kuulub Saksamaa residentidele (33 353 lepingut 44 769st) ning nende keskmine suurus oli aasta lõpus 24 576 eurot.

Eesti residentidest eraisikute nõudmiseni ja üleööhoiuste keskmine suurus oli 2019. aasta lõpus 3297 eurot ning investeeringis- ja muude hoiuste oma 2023 eurot.

Eesti residentidest eraisikute hoiuste keskmine jääk (eurodes)

Mitteresidentidest eraisikute hoiuste keskmine jääk (eurodes)

3. INVESTEERIMIS- JA PENSIONIFONDID⁷

FONDIDE VARADE MAHT⁸

Avalike investeerimisfondide⁹, sh pensionifondide varade maht suurenes 2019. aasta lõpus 5,45 miljardi euroni, olles aastaga kasvanud 21% ehk 943 miljoni euro võrra. Mullu suurenes varade maht 140 miljonit eurot. Erakorraliselt kiirele kasvule aitas kaasa globaalsete aktsiaturgude kasv ja pikaajaliste võlakirjade hindade tõus.

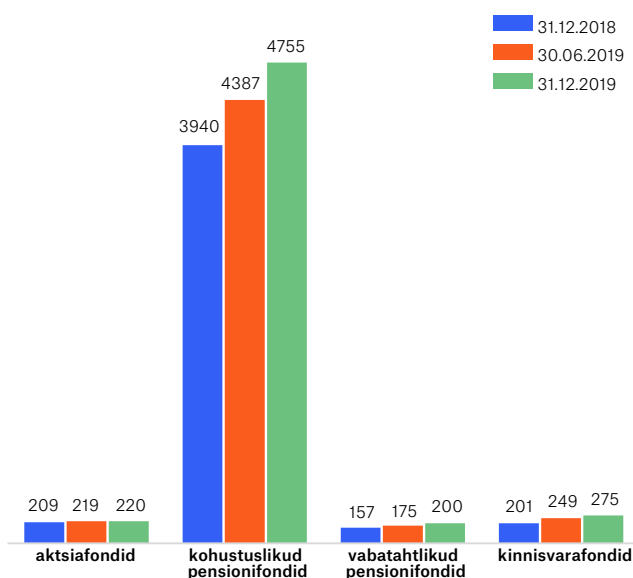
Fondide kasvu vedasid endiselt kohustuslikud pensionifondid: nende varade maht suurenes 2019. aastal 816 miljoni euro võrra ehk 21%, aasta lõpuks 4,8 miljardi euroni.

Kasvu poolest järgnesid kohustuslikele pensionifondidele avalikud kinnisvarafondid: nende varade maht suurenes 2019. aastal 74 miljoni euro võrra ehk 37%, aasta lõpuks 275 miljoni euroni. Vabatahtlike pensionifondide varade maht kasvas aastaga 27% ehk 43 miljoni euro võrra. Aktsiafondide¹⁰ varade maht kasvas 11 miljoni euro võrra, ulatudes aasta lõpus 220 miljoni euroni.

Suurim fondiliik oli endiselt kohustuslikud pensionifondid, mis moodustasid 87% avalike fondide sektori varade mahust. Neile järgnesid avalikud kinnisvarafondid (5%) ja aktsiafondid (4%). Vabatahtlikele pensionifondidele kuulus pisut alla 4% avalike fondide varade kogumahust.

Turujaotus:	Swedbank Investeerimisfondid	40%
	LHV Varahaldus	25%
	SEB Varahaldus	17%
Osakuomanike koguarv:	837 765 kehtivat lepingut	
Teenuse maht:	fondide kogumaht 5,45 miljardit eurot	

Avalike fondide investeringute turuväärtus (mln eurodes)

⁷ Investeerimisfondide andmed hõlmavad kõiki Eestis registreeritud avalike investeerimisfondide kliente, sh välisriikide omi.

⁸ Varade maht on kajastatud turuväärtuses.

⁹ Avalike investeerimisfondide alla kuuluvad eurofondid, alternatiivfondid ja pensionifondid. 2017. aasta alguses jõustunud investeerimisfondide seaduse järgi end väikefondi valitsejaks nimetanud fondivalitsejatele kohaldatava finantsjärelevalve ulatus ja kaasnev aruandluskohustus on piiratud, mistõttu ei ole neid siinses ülevaates kajastatud.

¹⁰ Kohalike aktsiafondide hulka loetakse ka fondifondid ja segafondid.

FONDIDE OSAKUOMANIKUD

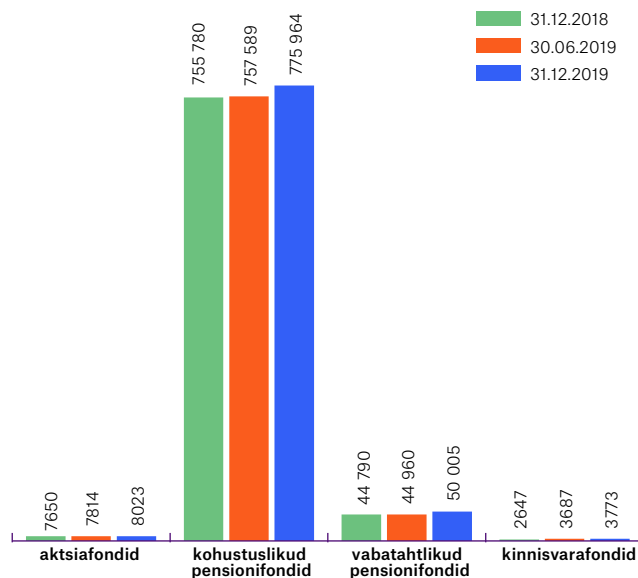
Osakuomanike lepingute arv¹¹ Eesti avalikes fondides kasvas 2019. aastal 26 898 võrra ja oli aasta lõpus 837 7651¹². Kasv toimus peamiselt kohustuslikes pensionifondides ja üle pika aja ka vabatahtlikes pensionifondides, vastavalt 20 184 ja 5215 võrra.

Osakuomanike arvu hüppeline kasv mõlemas pensionifondi liigis on tingitud indeksit järgivatest fondidest. Nii kasvas indeksit järgivate fondide osakuomanike arv kohustuslikes pensionifondides 18 669 võrra ning vabatahtlikes pensionifondides 5426 võrra. Aasta lõpus kogus indeksit järgiva fondi kaudu oma pensionit 4% kõikidest kohustuslike pensionifondide osakuomanikest (2018. aastal 2%) ja 12% kõikidest vabatahtlike pensionifondide osakuomanikest (2018. aastal 2%).

Teistes fondiliikides on osakuomanike arv samuti kasvanud: avalikes kinnisvarafondides 1126 ja aktsiafondides 373 võrra.

Suurim fondiliik avalike fondide seas oli lepingute arvu järgi seega kohustuslikud pensionifondid (775 964 lepingut), millele järgnesid vabatahtlikud pensionifondid (50 005), aktsiafondid (8023) ja avalikud kinnisvarafondid (3773).

Avalike fondide osakuomanike lepingute arv

¹¹ Tuleb silmas pidada, et paljud isikud teevad investeringuid mitme investeerimis- või pensionifondi kaudu ja seega on fondide kaudu investeerivate isikute arv väiksem kui lepingute arv.

¹² Osakuomanike arv sisaldab ka mitteresidente.

FONDIVALITSEJAD¹³

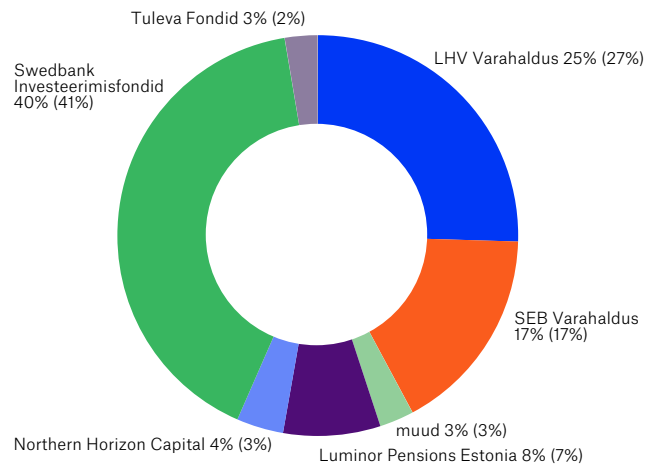
2019. aastal kasvasid fonditeenuste turul Tuleva Fondide ja Luminor Pensions Estonia turuosad, vastavalt 2%lt 3%le ja 7%lt 8%le. Ka Northern Horizon Capital on oma turuosa kasvatanud, 3%lt 4%le. Vähenesid aga Swedbank Investeeringimisfondide turuosad, 41%lt 40%le, ja LHV Varahalduse turuosa, 27%lt 25%le. Turuosa mõningasest vähenemisest hoolimata jääb Swedbank Investeeringimisfondid Eesti turu suurimaks fondivalitsejaks. Talle järgnevad LHV Varahaldus ja 17% turuosaga SEB Varahaldus.

Kohustuslike pensionifondide valdkonnas kasvas Tuleva Fondide turuosa 2%lt 3%le ning Luminor Pensions Estonia turuosa 8%lt 9%le. LHV Varahalduse turuosa aga kahanes 30%lt 28%le. Suurim ehk 41% turuosa kuulub endiselt Swedbank Investeeringimisfondidele.

2019. aasta keskel kolmanda samba pensionifondi fondivalitseja tegevusloa saanud Tuleva Fondidele kuulus aasta lõpus 4% vabatahtlike pensionifondide turust. Kuigi Swedbank Investeeringimisfondide pensionifondide varade maht aastaga kasvas, kahanes tema turuosa 55%lt 51%le. Vähenemisest hoolimata jäi Swedbank Investeeringimisfondid suurimaks vabatahtlike pensionifondide valitsejaks. Talle järgnesid SEB Varahaldus (24%) ja LHV Varahaldus (11%).

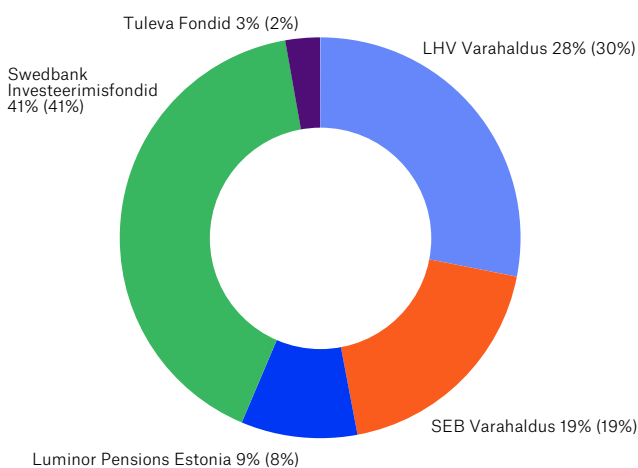
Avalike kinnisvarafondide turul tegutses vaid kaks fondivalitsejat: Northern Horizon Capital (74%) ja EFTEN Capital (26%).

Fonditeenuste turu jaotus 2019. aasta lõpus (sulgudes 2018. aasta lõpp)

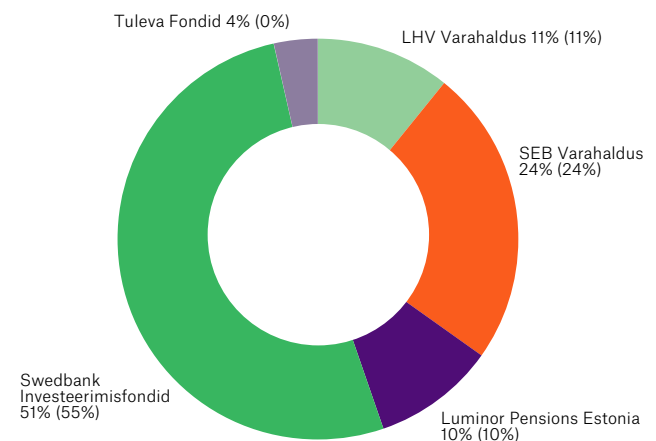

Aktiafondide turul kuulus 2019. aasta lõpus suurim turuosa Swedbank Investeeringimisfondidele (63%), kellele järgnes Avaron Asset Management (33%).

Kohustuslike pensionifondide turu jaotus 2019. aasta lõpus (sulgudes 2018. aasta lõpp)

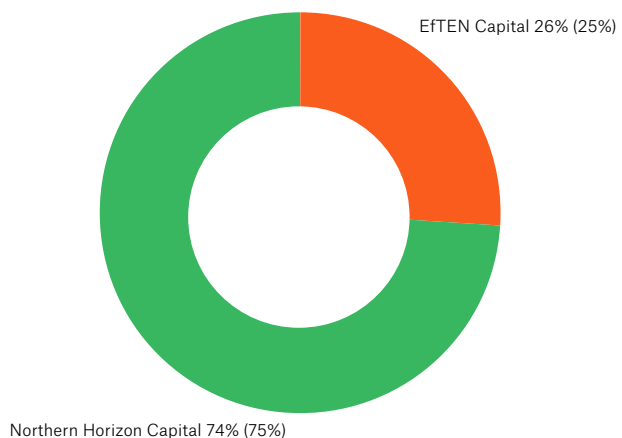

Vabatahtlike pensionifondide turu jaotus 2019. aasta lõpus (sulgudes 2018. aasta lõpp)

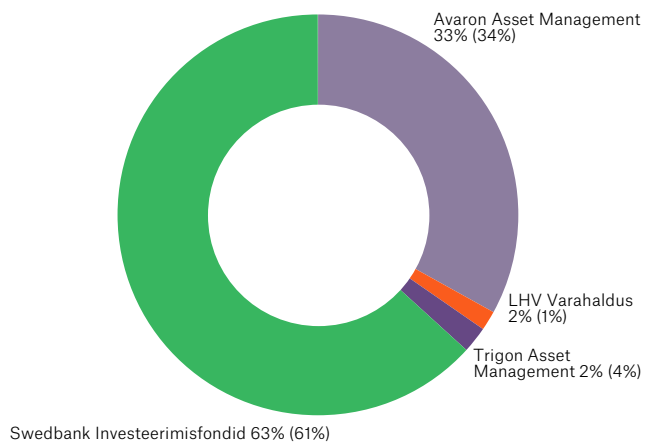

13 Fondivalitsejate turuosad on arvatud Eestis registreeritud avalike investeerimisfondide varade põhjal.

Avalike kinnisvarafondide turu jaotus 2019. aasta lõpus (sulgudes 2018. aasta lõpp)

Aksiafondide turu jaotus 2019. aasta lõpus (sulgudes 2018. aasta lõpp)

4. TEISE PENSIONISAMBA VÄLJAMAKSED

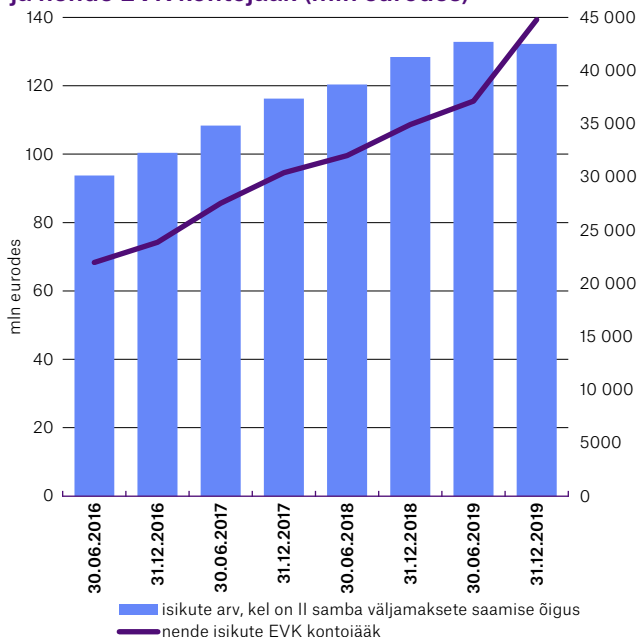
Eesti Väärtpaberikeskuse andmetel oli 2019. aasta lõpus teise pensionisamba väljamaksete saamise õigus 45 167 inimesel; aasta varem oli selle õigusega isikuid 3894 vähem. Neist 36% olid mehed ja 64% naised. Nende kontodel Eesti Väärtpaberikeskuses (EVK) oli 139,3 miljonit eurot välja maksmata raha¹⁴.

See summa suurenes hüppeliselt 2019. aasta teisel poolel, pensionireformi väljakujunemise ajal. EVK kontojääk kasvas kiiresti seetõttu, et väljamaksete saamise õigusega isikute arv, kes ei ole veel väljamakse kohta otsust langetanud, suurenes aastaga märgatavalt. Selliste isikute osakaal väljamakseõigusega inimeste seas kasvas aastaga 21%lt 23%le.

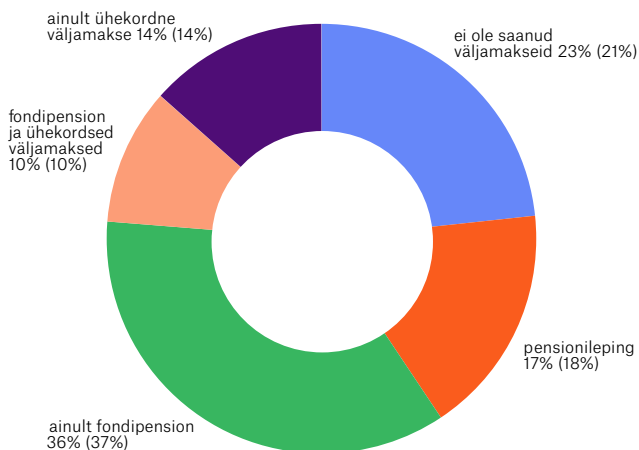
2019. aasta lõpus vähenes pensionilepinguid¹⁵ sõlminud isikute osakaal 18%lt 17%le väljamaksete saajatest. Ainult fondipension¹⁶ väljamakseid valinud isikute osakaal vähenes 37%lt 36%le ja ainult ühekordseid väljamakseid¹⁷ valinud isikute osakaal jäi 14% juurde. Fondide kaudu väljamaksete ja ühekordsete väljamaksete saajate osakaal oli 10%.

Elukindlustusseltsidest oli teise pensionisamba turul suurima turuosaga (64%) Compensa Life Vienna Insurance Group.

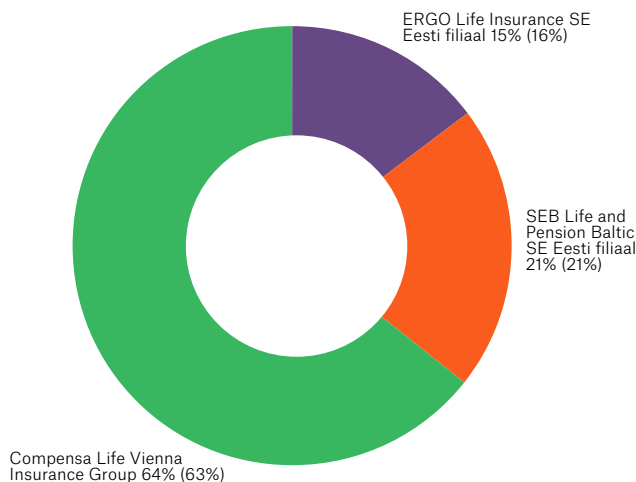
Isikute arv, kel on väljamaksete saamise õigus, ja nende EVK kontojääk (mln eurodes)

Teise pensionisambaga liitunud vanaduspensionäride jaotus väljamakse liigi järgi 2019. aasta lõpus (sulgudes 2018. aasta lõpp)

Kindlustusandjate turu jaotus teise pensionisamba lepingute arvu järgi 2019. aasta lõpus (sulgudes 2018. aasta lõpp)

14 EVK kontojääk koosneb enamasti fondipensiooni valinud isikute EVK kontojäägist ja nende isikute EVK kontojäägist, kes ei ole veel valikut teinud. Pensionilepingute puhul kantakse isiku kontojääk üle kindlustusseltsile.

15 Pensionileping on osakuomaniku ja elukindlustusseltsi vahel sõlmitud kindlustusleping, mille alusel peab kindlustusselts maksma pensionimakseid kuni lepingu sõlminud isiku surmani.

16 Fondipension on osakuomaniku ja pensionifondi valitseja vahel kokku lepitud kava, mille alusel tehakse osakuomanikule pensionifondist kindla aja jooksul korrapäraseid väljamakseid.

17 Ühekordsed väljamaksud võetakse pensionifondist korruga välja.

5. VÄÄRTPABERIPORTFELLIDE VALITSEMINE¹⁸

PORTFELLIDE MAHT

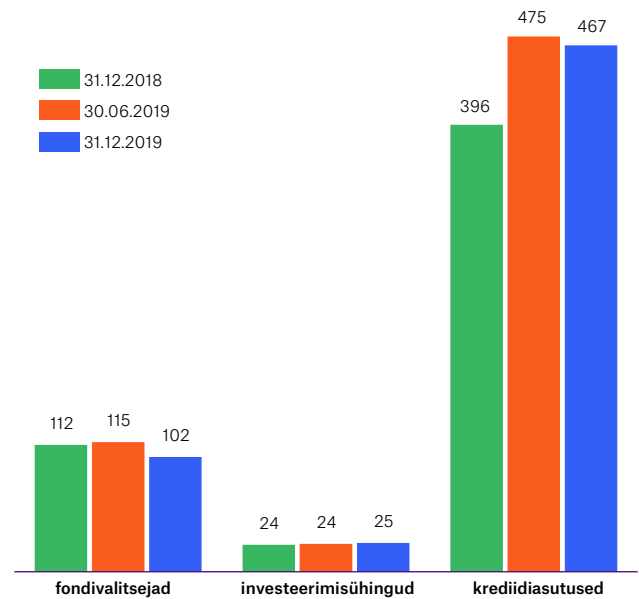
Portfellide valitsemise teenust pakuvad nii fondivalitsejad, pangad kui ka investeerimisühingud. Portfellide kogumaht kasvas 2019. aastal 12% ja moodustas 594 miljonit eurot (2018. aastal 532 miljonit eurot). Kasv oli erakorraline ja toimus pankade valitsetavates portfellides, mille kogumaht suurenes aastaga 396 miljonilt 467 miljonile eurole. Selle taga oli Luminor Bank, kus aasta alguses võeti üle Läti ja Leedu filiaali äritegevus.

Fondivalitsejate valitsetavate kliendiportfellide maht vähenes 112 miljonilt 102 miljonile eurole. Investeerimisühingute valitsetavate portfellide maht kasvas 24 miljonilt 25 miljonile eurole.

Portfellide mahu kasv oli seotud nii globaalsetel finantsturgudel toimunud kasvuga kui ka mitteresidentidest eraisikutest klientide arvu suurenemisega. Mitteresidentidest eraisikute kogumaht kasvas 2019. aastal 49 miljoni euro võrra, mis on üle poole portfellide kogumahu 62 miljoni euro suurusest kasvust.

Turujaotus:	Swedbank grupp	52%
	Luminor Bank	19%
	LHV Pank	16%
Teenuse maht:	portfellide kogumaht 594 miljonit eurot	

Portfellide maht (mln eurodes)

¹⁸ Andmed portfellide valitsemise kohta hõlmavad kõiki turuosalisi Eestis, kes seda teenust pakuvad, sh nõustamist. Nende kliendid võivad olla nii Eestist kui ka välisriigist.

PORTFELLIVALITSEMISE KLIENDID

Luminor Banki äritegevus toodi üle Eestisse, mille tulemusena näidatakse selle Läti ja Leedu filiaali portfelli varasid nüüd Eesti üksuse all. See suurendas mitteresidentide varade osakaalu koondportfellis märkimisväärselt. Kui veel 2018. aasta lõpus oli mitteresidentide osakaal koondportfellis 7%, siis 2019. aasta lõpus tõusis see 16%; kaks kolmandikku sellest kuulus Balti riikidele.

2019. aasta lõpus kuulus Eesti residentidele 500 miljonit eurot (2018. aasta lõpus 493 miljonit eurot). Sellest omakorda 267 miljonit eurot kuulus finantseerimisasutustele, 129 miljonit eurot äriühingutele, 102 miljonit eurot eraisikutele¹⁹ ja 2 miljonit eurot valitsusele.

Portfelli koondmaht residentsuse järgi (mln eurodes)

¹⁹ Finantseerimisasutused hõlmavad kindlustusandjaid, pensionifonde, krediidasutusi ja muid finantseerimisasutusi. Äriühingud on ka riigi või kohaliku omavalitsuse äriühingud. Eraisikute alla kuuluvad lisaks mittetulundusühingud. Valitsuse alla arvestatakse ka riiklikud sotsiaalifondid.

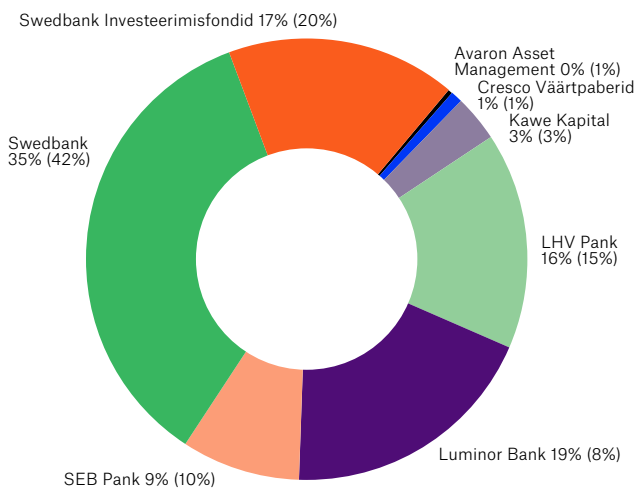
PORTFELLIVALITSEJAD

Portfellide valitsemise suurim turuosa (52%) kuulus 2019. aasta lõpus Swedbanki grupi ettevõtetele. Luminor Bank tõusis 19% suuruse turuosaga teisele kohale. LHV Panga turuosa oli 16%.

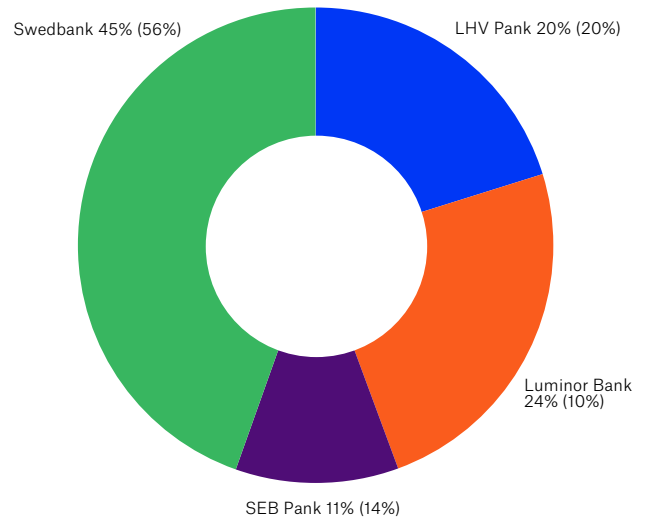
Pankade hulgas valitseb suurimat portfelli Swedbank, kellele kuulus aasta lõpus 45% turust. Talle järgnesid Luminor Bank (24%) ja LHV Pank (20%).

Fondivalitsejate seas pakkus väärtpaberiportfelli valitsemise teenust vaid kaks fondivalitsejat, kellest suurema mahuga portfelli kuulus Swedbank Investeeringufondidele. Ka investeeringufondidest pakkus portfelli valitsemist vaid kaks teenusepakkujat, kellest suurema portfelliga oli Kawe Kapital.

Portfellide valitsemise turu jaotus teenusepakkuja järgi 2019. aasta lõpus (sulgudes 2018. aasta lõpp)

Portfellide valitsemise turu jaotus krediitiasutuse järgi 2019. aasta lõpus (sulgudes 2018. aasta lõpp)

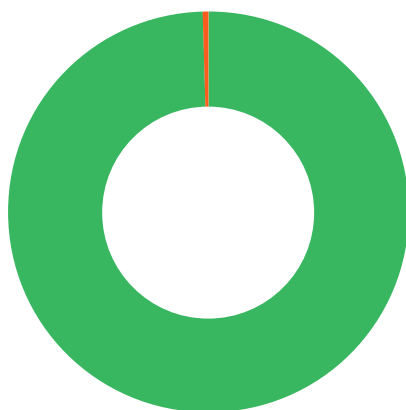
6. ELUKINDLUSTUSE TURG

Eestis pakuvad elukindlustuslepinguid nii Eestis registreeritud kindlustusseltsid, välisriigi kindlustusseltside Eesti filiaalid kui ka välisriigi kindlustusseltsid piiriüleseelt. Piiriüleseid teenuseid pakutakse Eestis peamiselt Eesti kindlustusmaaklerite kaudu. Piiriüleste lepingute maht oli 2019. aastal aga peaaegu olematu, vaid 0,4 miljonit eurot.

Eesti elukindlustuse turg on seega peaaegu täielikult Eestis tegutsevate kindlustusandjate käes.

Kindlustusmaksete maht elukindlustuses 2019. aastal (sulgudes 2018. aastal)

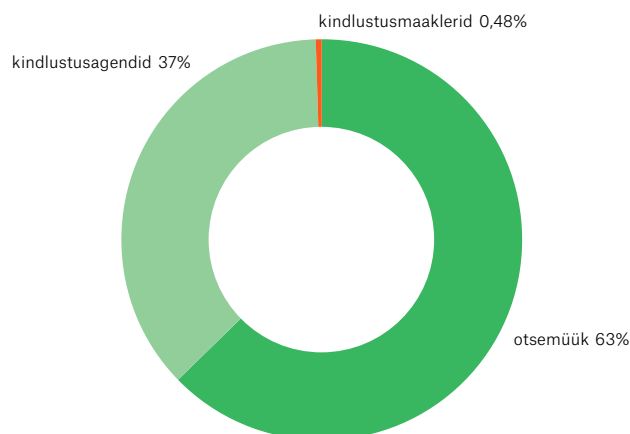
piiriüleseelt Eestis vahendatud lepingud 0,4 mln eurot (0,4)

Eestis tegutsevad kindlustusseltsid 95,9 mln eurot (95,5)

2019. aastal sõlmiti Eestis 27 030 uut kindlustuslepingut. Nende alusel laekus 2019. aastal kindlustusmakseid 27,9 miljoni euro ulatuses. Müügikanalitest sõlmiti kindlustuslepinguid kõige rohkem kindlustusandja enda või tema töötaja (otsemüük) kaudu – 63% uute lepingute kindlustusmaksetest. Ligikaudu 37% uute lepingute kindlustusmaksetest laekus kindlustusagentide kaudu ja alla 0,5% uute lepingute kindlustusmaksetest laekus kindlustusmaaklerite kaudu.

Kindlustuslepingute sõlmimine erinevate müügikanalite kaudu 2019. aastal (maksete põhjal)

6.1 ELUKINDLUSTUST PAKKUVAD KINDLUSTUSSELTSID

Kindlustusmaksed

2019. aastal kogusid elukindlustusseltsid Eestis kindlustusmaksed 96 miljoni euro väärtuses²⁰. Aasta varem koguti makseid 95 miljonit eurot ehk aastaga kasvas kindlustusmaksete maht 0,4% võrra. Tavalisest aeglasem kasvutempo on paljuski tingitud annuiteetmaksete laekumise järsust vähenemisest aasta teisel poolel. Annuiteedi all näidatakse kindlustuslepinguid, mille alusel makstakse välja perioodilisi hüvitsi, sh teisest sambast makstavat pensioni. Aastaga vähenesid annuiteetmaksed 23 miljonilt 18 miljonile eurole.

Annuiteetmaksete kahanemise korvas investeerimisriskiga elukindlustuse (IRE) maksete kiirem kasv, 35 miljonilt 39 miljonile eurole. Ka surmajuhtumikindlustuse maksete maht kasvas: 18 miljonilt 20 miljonile eurole. Kapitalikogumiskindlustuse maht vähenes 12 miljonilt 11 miljonile eurole.

Suurima mahuga toode oli endiselt investeerimisriskiga elukindlustus, mille osakaal elukindlustustoodetes kasvas ja oli 41% (aasta varem 37%). Teiseks tõusis surmajuhtumikindlustus, mille osakaal oli 21% (aasta varem 19%). Kolmandaks oli 19% suuruse osakaaluga annuiteet (aasta varem 24%). Kapitalikogumiskindlustus moodustas 11% kõigist elukindlustustoodetest (aasta varem 12%).

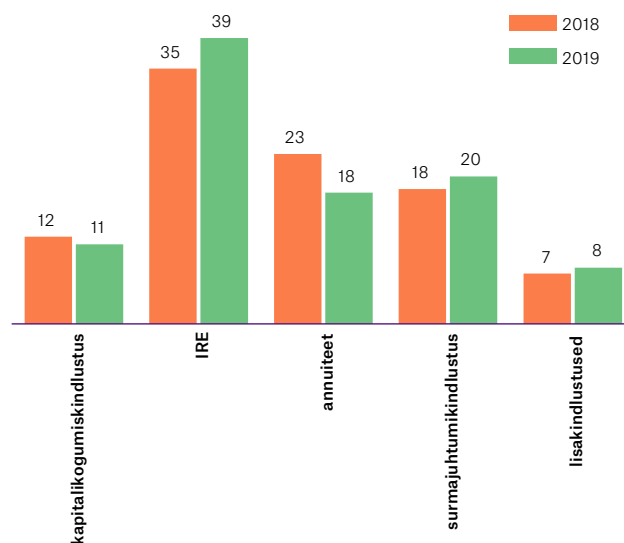
Turujaotus teenuse mahu järgi:

Swedbank Life Insurance SE	41%
SEB Life and Pension Baltic SE Eesti filiaal	23%
Compensa Life Vienna Insurance Group SE	17%

Teenuse maht:

2019. aastal laekus kindlustusmaksed 96 miljonit eurot

Kindlustusmaksed elukindlustusliikide kaupa (miljonites eurodes)

20 Andmed ei sisalda väljastpoolt Eestit kogutud kindlustusmaksed.

Elukindlustuse pakkujad

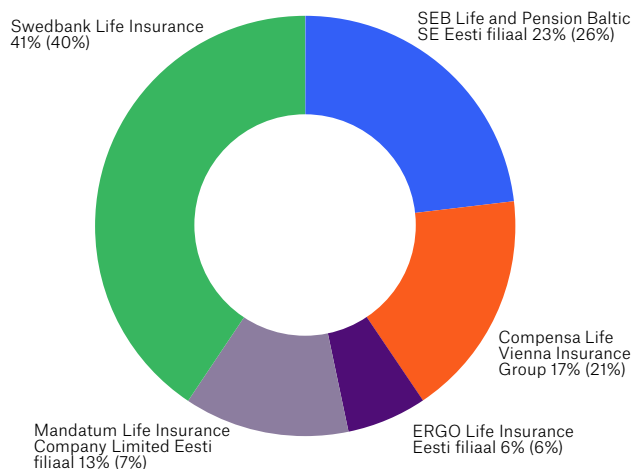
Annuiteetmaksete vähenemine tõi kaasa suuremad muutused elukindlustuse turu jaotuses. SEB Life and Pension Baltic SE Eesti filiaal²¹ ja Compensa Life Vienna Insurance Group SE kaotasid turuosa; see vähenes vastavalt 26%lt 23%le ja 21%lt 17%le. Mandatum Life Insurance Company Limited Eesti filiaal aga peaaegu kahekordistas oma positsiooni tänu investeerimisriskiga elukindlustusele: 7%lt 13%le. Swedbank Life Insurance SE turuosa suurenes 40%lt 41%le.

Kapitalikogumiskindlustuse maksete maht vähenes aasta jooksul edasi kõigis elukindlustusseltsides. Kindlustusseltside turu jaotus ei ole siiski eriti muutunud. Eesti suurim kapitalikogumiskindlustuse teenuse pakkuja oli 2019. aastal SEB Life and Pension Baltic SE Eesti filiaal 51% suuruse turuosaga.

Aastaga kasvas märgatavalt investeerimisriskiga elukindlustuse maksete laekumine Mandatum Life Insurance Company Limited Eesti filiaalis, tänu millele suurenes tema turuosa 16%lt 28%le. Eesti suurim investeerimisriskiga elukindlustuse pakkuja oli endiselt Swedbank Life Insurance SE, kuigi tema turuosa langes 2019. aastal 56%lt 50%le.

2019. aasta esimesel poolel oli annuiteetmaksete laekumine erakordselt suur, 12,5 miljonit eurot, kuid aasta teisel poolel laekus vaid 5,4 miljonit eurot. Kokkuvõttes laekus annuiteetmakseid viie aasta võrdluses kõige vähem. Kõige rohkem kahanesid maksed SEB Life and Pension Baltic SE Eesti filiaalil ja Compensa Life Vienna Insurance Group SEs.

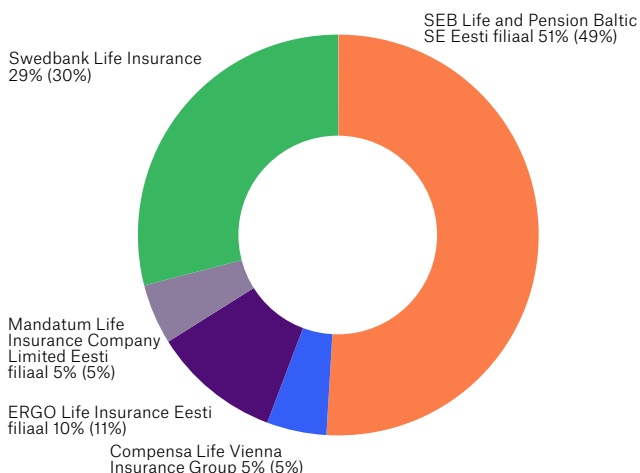
Elukindlustusseltside turu jaotus 2019. aastal laekunud kindlustusmaksete järgi (sulgudes 2018. aastal)

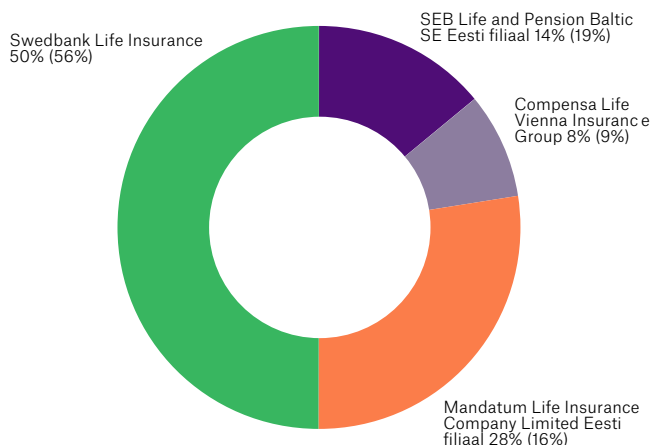
Suurim ehk 69% turuosa annuiteediturul jäi Compensa Life Vienna Insurance Group SE-le. SEB Life and Pension Baltic SE Eesti filiaali turuosa vähenes 24%lt 19%le. ERGO Life Insurance Eesti filiaali turuosa kasvas 9%lt 12%le.

Surmajuhtumikindlustuse pakkujate turuosad ei muutunud aasta jooksul pea üldse. Suurima osa turust katab Swedbank Life Insurance SE (64%) ja talle järgneb SEB Life and Pension Baltic SE Eesti filiaal (27%).

Kapitalikogumiskindlustuse turu jaotus 2019. aasta lõpus (sulgudes 2018. aasta lõpp)

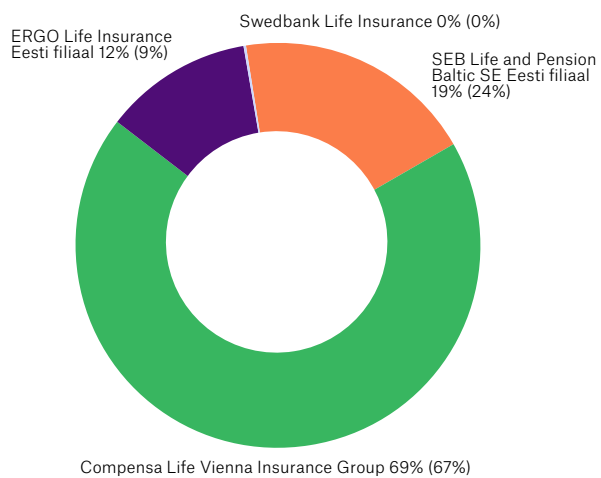

Investeerimisriskiga elukindlustuse turu jaotus 2019. aasta lõpus (sulgudes 2018. aasta lõpp)

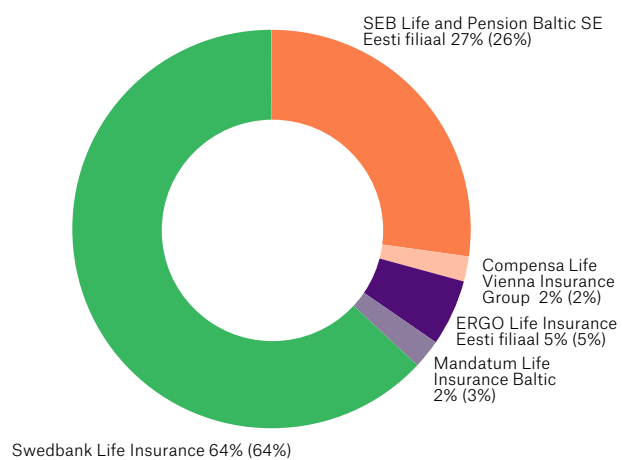

21 2019. aasta lõpus ühines AS SEB Elu- ja Pensionikindlustus oma gruppi kuuluva Läti ettevõtjaga ning muutus filiaaliks.

**Anniteedituru jaotus 2019. aasta lõpus
(sulgudes 2018. aasta lõpp)**

**Surmajuhtumikindlustuse turu jaotus 2019. aasta lõpus
(sulgudes 2018. aasta lõpp)**

6.2 ELUKINDLUSTUST VAHENDAVID KINDLUSTUSMAAKLERID

Vahendatud kindlustusmaksed

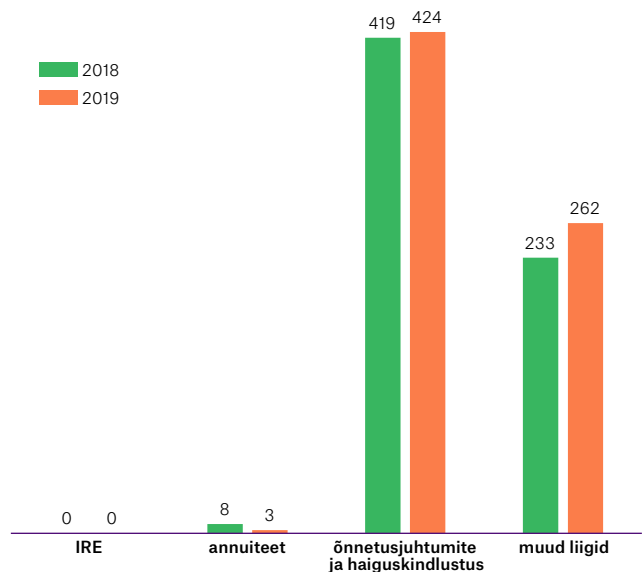
Finantsinspeksioonile laekunud andmete põhjal vahendasid 2019. aastal Eestis registreeritud kindlustusmaaklerid elukindlustuse makseid kogusummas 688 898 eurot. Kuigi vahendatud kindlustusmaksete maht suurenes aastaga 44%, on maaklerite kogutud elukindlustuse maksete maht endiselt väga väike, alla 1% Eesti kindlustuseltside elukindlustuse maksetest.

Kindlustusmaaklerid vahendasid peamiselt õnnetusjuhtumi- ja haiguskindlustuse elukindlustuslepinguid ning muid elukindlustuslepinguid, vastavalt 424 000 ja 262 000 euro eest. Muude elukindlustuslepingute seas oli populaarseim kindlustusliik riskielukindlustus. Annuiteetmakseid vahendati 3000 euro väärtuses. Investeermisriskiga elukindlustuse lepingute makseid ei vahendatud aga üldse.

Eesti elukindlustusmaaklerid vahendavad suurel määral ka Euroopa Majanduspiirkonna riikide kindlustusandjate lepinguid. Need moodustasid 2019. aastal 65% ehk 446 000 eurot maaklerite kindlustusmaksetest (2018. aastal 54% ehk 359 000 eurot).

Turujaotus:	KindlustusEst Kindlustusmaakler	40%
	IIZI Kindlustusmaakler	29%
	UADBB Aon Baltic Eesti filiaal	23%
Kliente:	817 vahendatud lepingut	
Teenuse maht:	2019. aastal vahendati kindlustusmakseid 688 898 euro väärtuses	

Kindlustusmaaklerite kaudu vahendatud kindlustusmaksed elukindlustuse liikide kaupa (tuh eures)

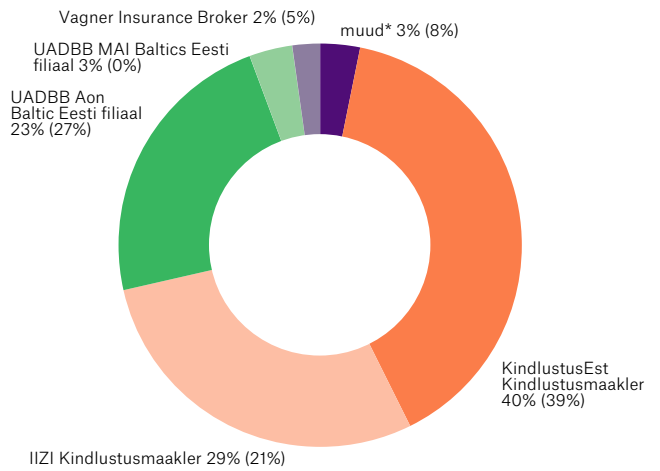

Kindlustusmaaklerid

2019. aastal vahendasid elukindlustuslepinguid 10 kindlustusmaaklerit.

Kuna vahendatavate maksete maht on väike, on elukindlustusmaaklerite turu jaotus suhteliselt muutlik: iga uus leping võib maakleri turuosaga märkimisväärselt mõjutada. 2019. aastal kuulus suurim turuosa, 40%, KindlustusEst Kindlustusmaaklerile. Talle järgnesid IIZI Kindlustusmaakler 29% turuosaga ja UADBB Aon Baltic Eesti filiaal 23% turuosaga.

Kindlustusmaaklerite turu jaotus elukindlustuse maksete järgi 2019. aastal (sulgudes 2018. aastal)

* Muude elukindlustust vahendavate kindlustusmaaklerite turuosad jagunevad järgmiselt: Kominsur Kindlustusmaakler OÜ 1,46%, Pro Kindlustusmaakler OÜ 0,66%, Ultima Kindlustusmaakler OÜ 0,40%, OÜ ABC Kindlustusmaaklerid 0,40% ning OÜ Marks ja Partnerid Kindlustusmaaklerid 0,29%.

7. KAHJUKINDLUSTUSE TURG

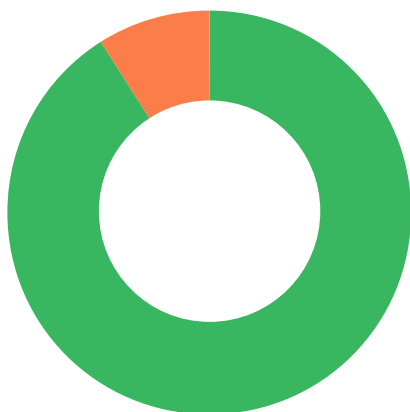
Eestis pakuvad kahjukindlustuslepinguid nii Eestis registreeritud kindlustusseltsid, välisriigi kindlustusseltside Eesti filiaalid kui ka välisriigi kindlustusseltsid piiriülesele. Piiriüleseid teenuseid pakutakse Eestis peamiselt Eesti kindlustusmaaklerite kaudu. 2019. aastal jäi piiriüleste lepingute maht eelmise aastaga võrreldes muutmatuks ja oli 38 miljonit eurot.

2019. aastal sõlmiti Eestis 3 082 498 uut kindlustuslepingut. Nende alusel laekus 2019. aastal kindlustusmakseid 397,4 miljoni euro ulatuses. Peamiselt sõlmiti

kindlustuslepinguid kindlustusandja või tema töötaja (otsemüük) kaudu – nõnda laekus 50% uute lepingute kindlustusmaksetest. Ligikaudu 17% uute lepingute kindlustusmaksetest laekus kindlustusagentide²² kaudu ning 33% uute lepingute kindlustusmaksetest laekus kindlustusmaaklerite kaudu.

Kindlustusmaksete maht kahjukindlustuses 2019. aastal

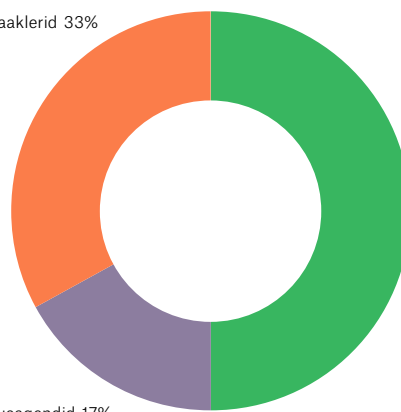
piiriülesele Eestis vahendatud lepingud 38 mln eurot

Eestis tegutsevad kindlustusseltsid 398 mln eurot

Kindlustuslepingute sõlmimine erinevate müügikanalite kaudu 2019. aastal (maksete põhjal)

kindlustusmaaklerid 33%

otsemüük 50%

kindlustusagentid 17%

²² Arv sisaldab ka grupisiseseid agente.

7.1 KAHJUKINDLUSTUST PAKKUVAD KINDLUSTUSSELTSID²³

Kindlustusmaksed

Alates 2018. aastast muutsid Eestis tegutsevad kindlustuseltsid kindlustusmaksed kajastavat meetodikat²⁴, mistõttu ei saa 2019. aasta kohta käivat kindlustusmaksete statistikat eelmiste aastate statistikaga võrrelda. Seega ei ole ülevaates eraldi kahjukindlustuse võrdlust eelmiste perioodidega.

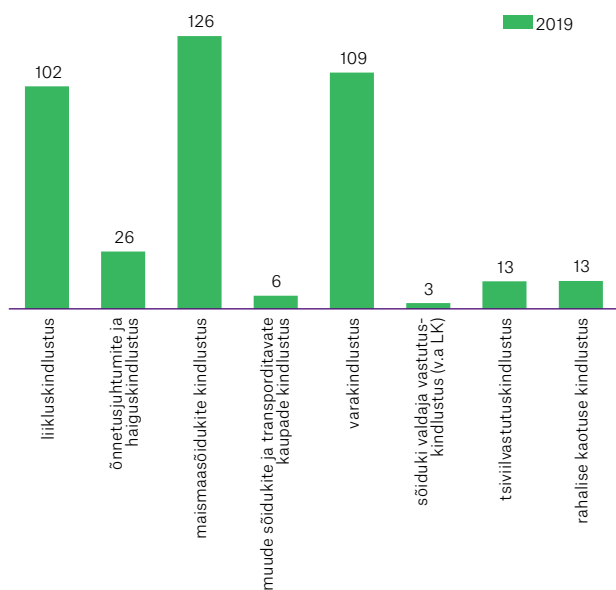
2019. aastal kogusid Eestis tegutsevad kahjukindlustuseltsid ja välismaiste kahjukindlustusseltside filiaalid kindlustusmaksed kokku 398 miljonit eurot. Välismaiste kindlustusseltside Eesti filiaalid moodustasid sellest 28% ehk 111 miljonit eurot kõigist kindlustusmaksetest.

Suurim kindlustusliik on endiselt maismaasõidukite kindlustus ehk kaskokindlustus, mille kindlustusmaksete maht oli 2019. aastal 126 miljonit eurot. Järgnesid varakindlustus ja liikluskindlustus, mille maksete mahud olid 109 miljonit ja 102 miljonit eurot.

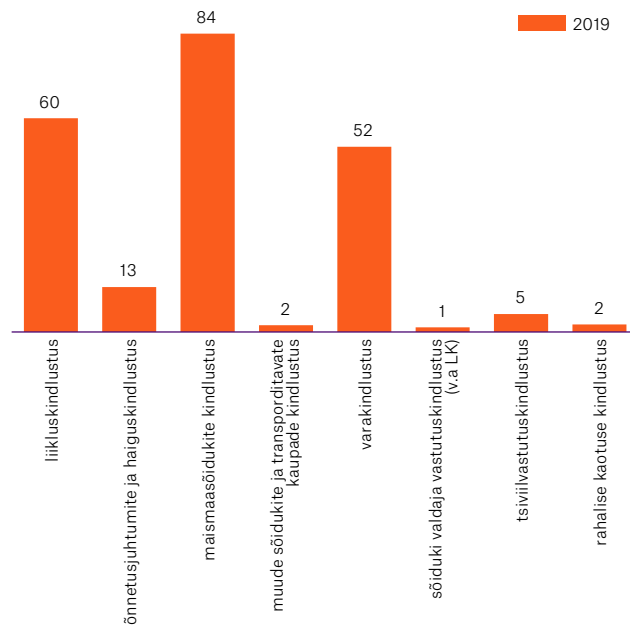
Turujaotus:	Swedbank P&C Insurance	19%
	IF P&C Insurance AS	18%
	ERGO Insurance	16%
	AB „Lietuvos draudimas“ Eesti filiaal	16%
	info puudub	
Kliente:		
Teenuse maht:	2019. aastal koguti kindlustusmaksed 398 miljonit euro eest	

2019. aastal maksti hüvitistena välja 218 miljonit eurot. Kõige rohkem makstigi hüvitisi välja maismaasõidukite kindlustuses, 84 miljonit eurot. Liikluskindlustuses maksti välja 60 miljonit eurot ja varakindlustuses 52 miljonit eurot.

Kindlustusmaksed kahjukindlustuse liikide kaupa (mln eurodes)

Väljamakstud hüvitised kahjukindlustuse liikide kaupa (mln eurodes)

23 Kahjukindlustuse andmed hõlmavad ainult Eestis sõlmitud lepinguid ega sisalda Eesti kindlustusseltside sõlmitud lepinguid välisriikide filiaalides.

24 Alates 2018. aastast kajastavad Eestis tegutsevad kindlustusseltsid kindlustusmaakleritega ühtmoodi kindlustusmaksed tekkepõhiselt (mitte laekumis põhiselt nagu varem). Selle ülemineku tõttu on 2018. aasta kindlustusmaksed eelmiste aastatega võrreldes märksa suuremad, kuna maksetesse on sisse arvestatud kindlustuslepingutest tulenevad järgmised maksed.

Kindlustuspakkujad

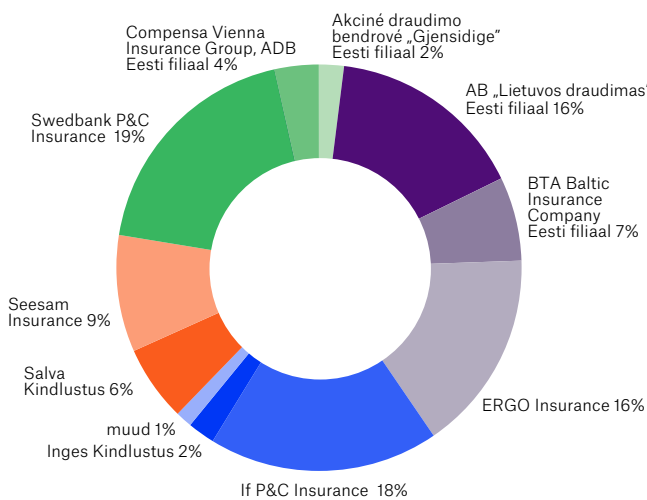
Kogutud kindlustusmaksete järgi tõusis turuliidriks Swedbank P&C Insurance, kellele kuulus 19% kogu turust. Talle järgnesid If P&C Insurance (18%) ning ERGO Insurance ja AB „Lietuvos draudimas“ Eesti filiaal (mõlemal 16%).

Liikluskindlustuses kuulus suurim turuosa ERGO Insurance SE-le (20%). Talle järgnesid AB „Lietuvos draudimas“ Eesti filiaal (16%) ja If P&C Insurance (14%).

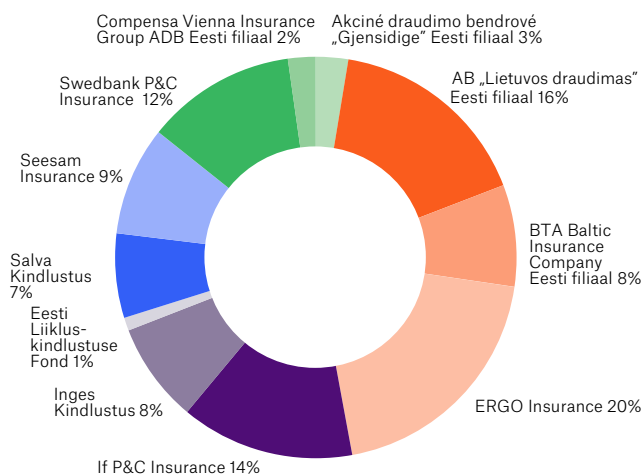
Maismaasõidukite kindlustuses olid suurima turuosaga Swedbank P&C Insurance (22%) ning If P&C Insurance ja AB „Lietuvos draudimas“ Eesti filiaal (mõlemal 18%).

Varakindlustuses olid suurima turuosaga If P&C Insurance (24%), Swedbank P&C Insurance (20%) ja AB „Lietuvos draudimas“ Eesti filiaal (15%).

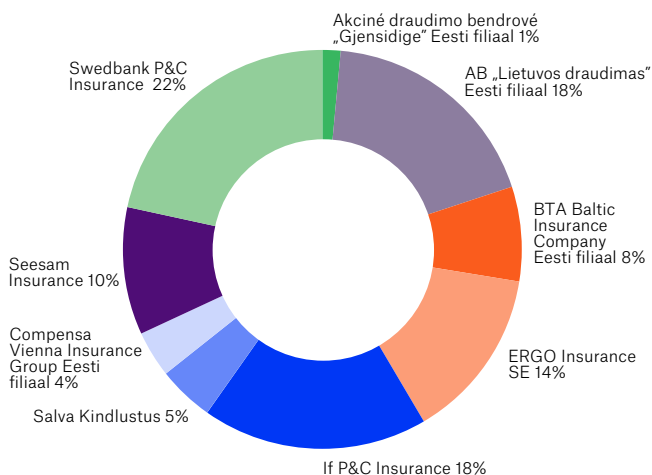
Kahjukindlustusseltside turu jaotus 2019. aastal kogutud kindlustusmaksete järgi

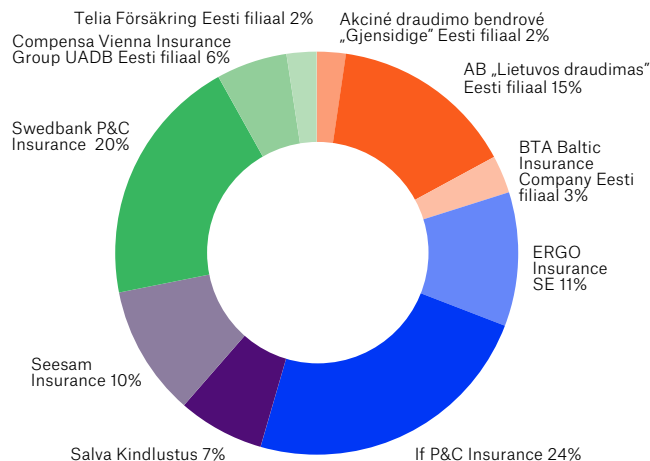
Liikluskindlustuse turu jaotus 2019. aasta lõpus

Maismaasõidukite kindlustuse turu jaotus 2019. aasta lõpus

Varakindlustuse turu jaotus 2019. aasta lõpus

7.2 KAHJUKINDLUSTUST VAHENDAVID KINDLUSTUSMAAKLERID

Vahendatud kindlustusmaksed

Finantsinspeksioonile laekunud andmete põhjal oli Eestis registreeritud kindlustusmaaklerite 2019. aastal vahendatud kahjukindlustuslepingute maksete kogusumma 176 miljonit eurot²⁵ ehk 5 miljonit eurot rohkem kui aasta varem. Samal ajal vähenes vahendatud lepingute arv aastaga 21 901 võrra ehk 3%, 783 817 lepinguni.

Lepingute arv vähenes enamikus kindlustusliikides, kõige rohkem aga liikluskindlustuses (13 404 lepingu võrra ehk 2%) ning maismaasõidukite kindlustuses (6732 lepingu võrra ehk 7%). See, et kindlustusmaaklerite juures sõlmitud lepingute arv nendes liikides kahanes ja keskmine aastamakse odavnes, tõi kaasa kogutud kindlustusmaksete vähenemise nii liikluskindlustuses kui ka maismaasõidukite kindlustuses.

Maaklerite vahendatud kindlustusmaksete mahu järgi oli suurim kindlustusliik maismaasõidukite kindlustus, kus kindlustusmaksed vahendati 49 miljoni euro ulatuses (3 miljonit eurot vähem kui 2018. aastal). Liikluskindlustuses vahendati kindlustusmaksed 45 miljoni euro eest (4 miljonit eurot vähem kui 2018. aastal). Neile järgnes varakindlustus, mille kindlustusmaksete maht oli 35 miljonit eurot.

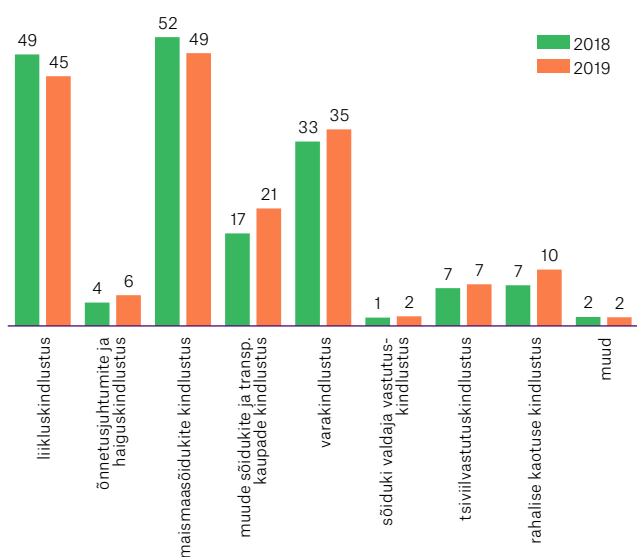
Eesti kindlustusmaaklerid vahendavad nii Eesti kui ka välisriikide kindlustusseltside lepinguid. 2019. aastal moodustasid

Turujaotus:	IIZI Kindlustusmaakler	33%
	Marsh Kindlustusmaakler	15%
	KindlustusEst Kindlustusmaakler	6%
Kliente:	783 817 vahendatud lepingut	
Teenuse maht:	2019. aastal vahendati kindlustusmaksed 176 miljoni euro väärtuses	

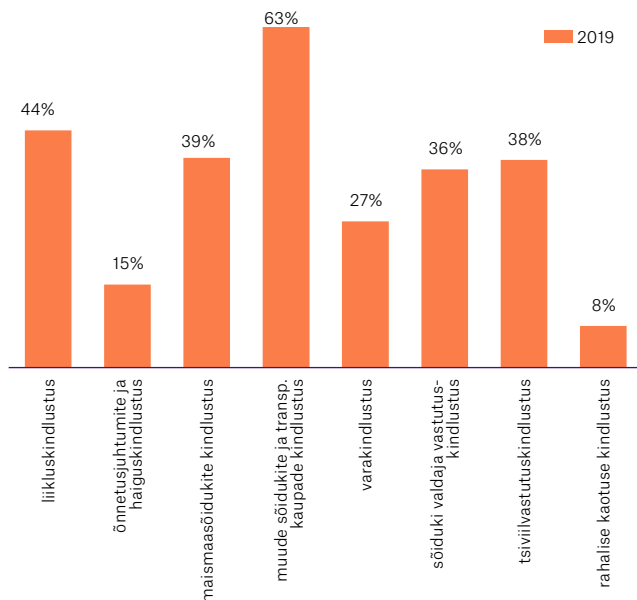
78% ehk 138 miljonit eurot kõigist vahendatud kindlustusmaksetest Eesti kindlustusseltside omad ning 22% ehk 38 miljonit eurot välisriikide kindlustusandjate omad. Välisriikide kindlustusseltside lepingutest kuulub suurim osa muude sõidukite ja transporditavate kaupade kindlustusele (17 miljoni euro väärtuses), millele järgnevad rahalise kaotuse kindlustus (9 miljoni euro väärtuses) ja varakindlustus (6 miljoni euro väärtuses).

2019. aastal vahendati maaklerite kaudu 35% Eesti kindlustusandjate kogutud kahjukindlustuse kindlustusmaksetest. Suurim maaklerite osakaal oli muude sõidukite (õhu- ja veesõidukite) kindlustuses ja liikluskindlustuses, vastavalt 63% ja 44%.

Kindlustusmaaklerite kaudu laekunud kindlustusmaksed kahjukindlustuse liikide kaupa (mln eurodes)

Kindlustusmaaklerite kaudu vahendatud Eestis tegutsevate kindlustusseltside kindlustusmaksete osakaal

²⁵ Lisaks kindlustusandjate lepingutele vahendasid maaklerid ka välismaiste edasikindlustusandjate lepinguid, mida sinne ülevaade ei hõlma. Nende kindlustusmaksete maht oli 2019. aastal 0,47 miljonit eurot.

Kindlustusmaaklerid

Kahjukindlustuslepinguid vahendasid 2019. aastal 36 kindlustusmaaklerit. Neist suurima turuosaga oli IIZI Kindlustusmaakler (33%). Talle järgnesid Marsh Kindlustusmaakler (15%) ja KindlustusEst Kindlustusmaakler (6%).

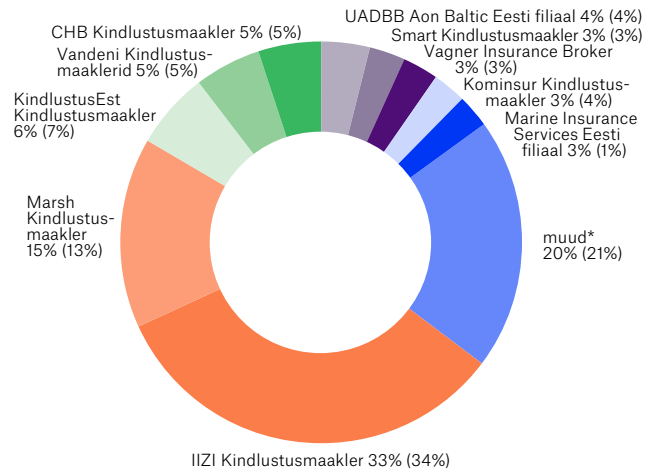
Liikluskindlustuses kuulus 2019. aasta lõpus suurim turuosa IIZI Kindlustusmaaklerile (58%). Talle järgnesid KindlustusEst Kindlustusmaakler (8%) ja CHB Kindlustusmaakler (4%).

Maismaasõidukite kindlustuses oli kõige suurem turuosa IIZI Kindlustusmaakleril (44%), kellele järgnesid KindlustusEst Kindlustusmaakler (9%) ja Smart Kindlustusmaakler (7%).

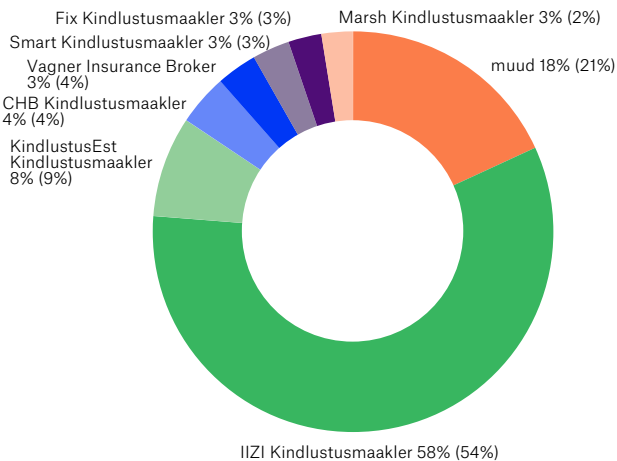
Varakindlustuses oli turuliider Marsh Kindlustusmaakler (31%), kellele järgnesid IIZI Kindlustusmaakler (18%) ja CHB Kindlustusmaakler (9%).

Reisikindlustuses kuulus suurim turuosa samuti IIZI Kindlustusmaaklerile (50%), kellele järgnesid KindlustusEst Kindlustusmaakler (9%) ja ABC Kindlustusmaaklerid (5%).

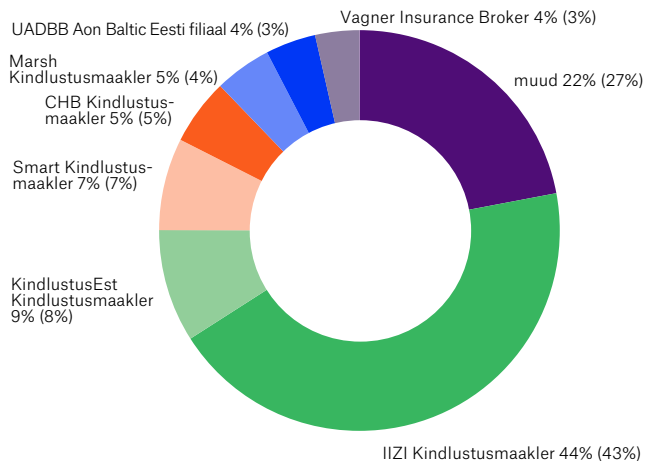
Kindlustusmaaklerite turu jaotus kahjukindlustuse maksete järgi 2019. aastal (sulgudes 2018. aastal)

Kindlustusmaaklerite turu jaotus liikluskindlustuses 2019. aasta lõpus (sulgudes 2018. aasta lõpp)

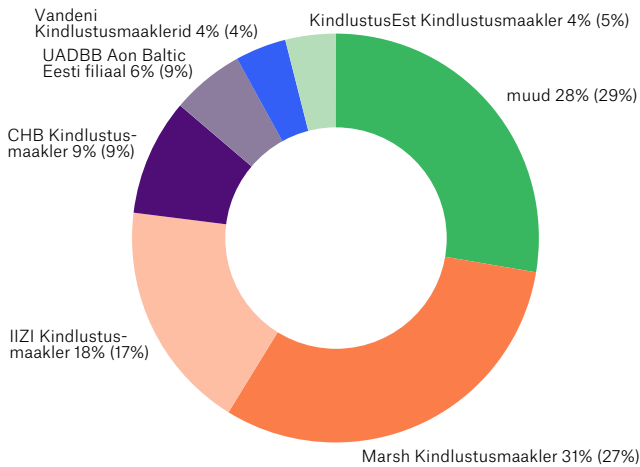

Kindlustusmaaklerite turu jaotus maismaasõidukite kindlustuses 2019. aasta lõpus (sulgudes 2018. aasta lõpp)

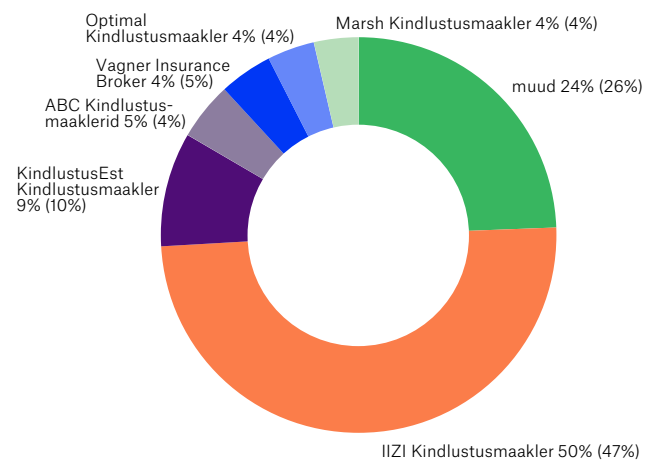

* Muude kahjukindlustust vahendavate kindlustusmaaklerite turuosad jagunevad järgmiselt: OÜ ABC Kindlustusmaaklerid 2,35%, GrECo Specialty GmbH Eesti filiaal 2,30%, Aadel Kindlustusmaaklerid OÜ 2,25%, Fix Kindlustusmaakler OÜ 2,05%, Optimal Kindlustusmaakler OÜ 1,53%, Credo Kindlustusmaaklerid OÜ 1,26%, Ultima Kindlustusmaakler OÜ 1,20%, NB Kindlustusmaakler OÜ 1,03%, OÜ TIIB Kindlustusmaakler 0,89%, Foxtall Kindlustusmaakler OÜ 0,79%, Pro Kindlustusmaakler OÜ 0,73%, OÜ Kindlustusmaakler Tiina Naur 0,66%, OÜ Marks ja Partnerid Kindlustusmaaklerid 0,51%, UADBB MAI Baltics Eesti filiaal 0,38%, Northern1 Insurance Solutions Kindlustusmaakler OÜ 0,36%, Avor Kindlustusmaakler OÜ 0,35%, FS Kindlustusmaakler OÜ 0,33%, Lõuna Kindlustusmaakler OÜ 0,32%, 1Kindlustusmaakler OÜ 0,25%, AVC Advisory Kindlustusmaakler OÜ 0,24%, Clemenc Kindlustusmaakler OÜ 0,22%, Premium Kindlustusmaakler OÜ 0,17%, AID Kindlustusmaakler OÜ 0,04%, Direct Kindlustusmaakler OÜ 0,03%, Vector Kindlustusmaakler OÜ 0,02% ning Allier Kindlustusmaakler OÜ 0,003%.

**Kindlustusmaaklerite turu jaotus varakindlustuses
2019. aasta lõpus (sulgudes 2018. aasta lõpp)**

**Kindlustusmaaklerite turu jaotus reisikindlustuses
2019. aasta lõpus (sulgudes 2018. aasta lõpp)**

2019. aastal said kahjukindlustusmaaklerid vahendustasusid 23,5 miljonit eurot (2018. aastal 22,9 miljonit eurot). 89% vahendustasude summast kogusid 14 kindlustusmaaklerit 36st.

Suurimad kahjukindlustusmaaklerid saadud vahendustasu põhjal

Maakler	Turuosa	
	2019	2018
IIZI Kindlustusmaakler AS	40%	39%
Marsh Kindlustusmaakler AS	9%	8%
KindlustusEst Kindlustusmaakler OÜ	7%	8%
CHB Kindlustusmaakler OÜ	6%	4%
AS Vandeni Kindlustusmaaklerid	4%	4%
UADBB Aon Baltic Eesti filiaal	3%	4%
Vagner Insurance Broker AS	3%	3%
AS Smart Kindlustusmaakler	3%	3%
Kominsur Kindlustusmaakler OÜ	3%	4%
OÜ ABC Kindlustusmaaklerid	3%	3%
Aadel Kindlustusmaaklerid OÜ	3%	3%
Fix Kindlustusmaakler OÜ	2%	2%
Optimal Kindlustusmaakler OÜ	2%	2%
Marine Insurance Services SIA Eesti filiaal	2%	1%

8. KREDIIDIASUTUSTE VÄLJASTATUD LAENUD²⁶

LAENUPORTFELL

Krediidiasutuste väljastatud laenude jääk kasvas 2019. aastal 3,9% ehk 737 miljoni euro võrra, aasta lõpuks 19,8 miljardi euronit (2018. aastal oli kasv 5,3% ehk 966 miljonit eurot).

Kõige suurem osa laenukasvust tuli eraisikutelt. Eraisikute²⁷ laenujääk kasvas 2019. aastal 572 miljoni euro ning finantseerimisasutustele antud laenude jääk 313 miljoni euro võrra. Äriühingutele²⁸ väljastatud laenude jääk vähenes 44 miljoni euro ja valitsuse oma 104 miljoni euro võrra.

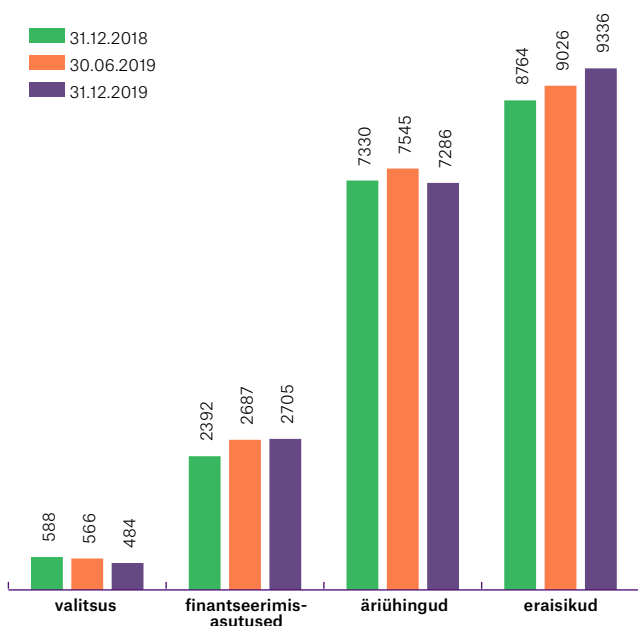
Aasta lõpu seisuga oli eraisikutele laene väljastatud 9,3 miljardi ja äriühingutele 7,3 miljardi euro ulatuses. Laenud eraisikutele moodustasid 47% ja laenud äriühingutele 37% kogu portfelist. Laenud finantseerimisasutustele²⁹ moodustasid 2,7 miljardit eurot ja laenud valitsusele³⁰ 0,5 miljardit eurot.

Nagu varemgi veavad eraisikute laenude kasvu eluase- melaenud. 2019. aastal kasvas eluase- melaenude jääk

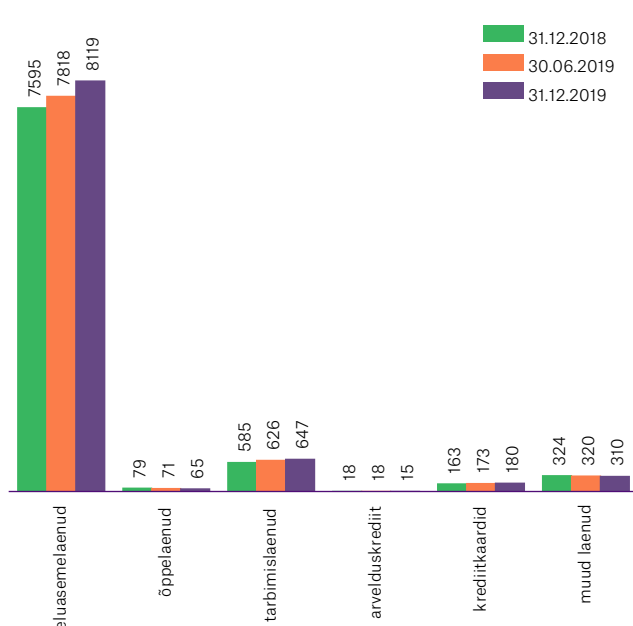
Turujaotus:	Swedbank	42%
	SEB Pank	28%
	Luminor Bank	13%
Eraisikutest kliente:	818 580 kehtivat lepingut	
Teenuse maht:	koondlaenuportfelli jääk	19,8 miljardit eurot

524 miljoni euro võrra, ulatudes aasta lõpuks 8,1 miljardi euronit. Tarbimislauende jääk kasvas 62 miljonit eurot ja küündis aasta lõpuks 647 miljoni euronit. Krediitkaartide laenujääk kasvas 17 miljonit eurot, 180 miljoni euronit. Õppelaenude maht vähenes edasi – aastaga 14 miljonit eurot – ja jõudis aasta lõpuks 65 miljonit euronit.

Laenude jääk (mln eurodes)

Eraisikute laenude jääk (mln eurodes)

26 Laenud, mida krediidiasutused on väljastanud Eestis.

27 Sisaldab ka kodumajapidamisi teenindavaid kasumitaotluseta institutsioone.

28 Sisaldab ka riigi või kohaliku omavalitsuse äriühinguid.

29 Sisaldab ka kindlustusandjaid ja pensionifonde.

30 Valitsus koosneb keskvalitsusest, kohalikest omavalitsusest, riiklikust sotsiaalkindlustusfondist ja muust eelarvevälisest fondist.

ERAIKUTE KESKMINE LAENUKOORMUS

Nagu ka eelmistel perioodidel mõjutasid 2019. aastal eraisikute laenukoormust kõige rohkem eluasemelaenu. Keskmine eluasemelaenu jääk kasvas aastaga 1515 eurot, ulatudes aasta lõpuks 43 719 euron. Sellele järgnes sõidukiliising keskmise jäägiga 10 654 eurot, mis on aastaga kasvanud 438 euro võrra.

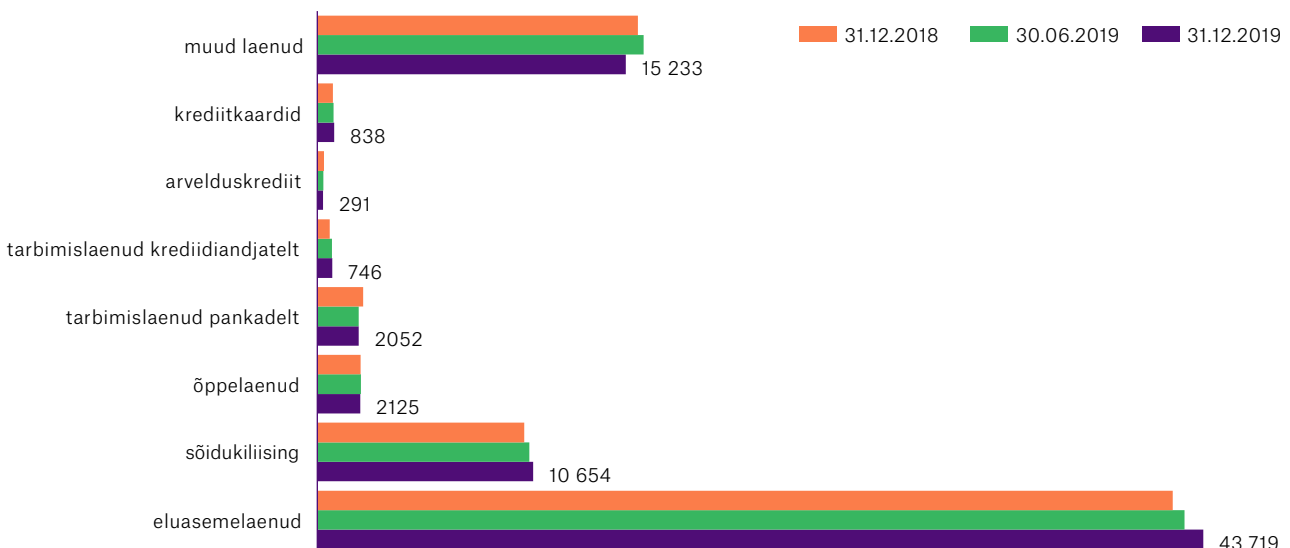
Muude laenude³¹ keskmine jääk vähenes 15 826 eurolt 15 233 eurole. Muude laenude keskmine jääk on nii suur seetõttu, et neid laene võetakse ka äritegevuse rahastamiseks.

Pankadest võetud tarbimislaenu (keskmiselt 2052 eurot) ületavad märkimisväärselt krediidiandjatelt võetud tarbimislaene (keskmiselt 746 eurot). Krediitkaardi keskmine laenujääk oli aasta lõpus 838 eurot. Öppelaenu keskmine jääk oli 2125 eurot.

Eraisikutega sõlmitud laenulepingute arv kasvas 2019. aastal 60 175 võrra. Kiire kasvu põhjuseks oli eelkõige see, et Holm Bank sai krediitiasutuse tegevusloa –seega hakati krediitiasutuste all kajastama ka Holm Banki uusi ja olemasolevaid laenulepinguid. Valdav osa eraisikute lepingute arvu kasvust tuli tarbimislaenudest, mille lepingute arv suurenes aastaga 57 510 võrra.

Eraisikutega sõlmitud eluasemelaenulepingute arv oli aasta lõpu seisuga 185 697 (2018. aasta lõpus 179 967). Tarbimislaenulepinguid oli sõlmitud 315 012 (2018. aasta lõpus 257 502), krediitkaardilepinguid 214 879 (2018. aasta lõpus 208 768), arvelduskrediitilepinguid 51 859 (2018. aasta lõpus 55 004), öppelaenulepinguid 30 781 (2018. aasta lõpus 36 705) ning muid laenulepinguid 20 352 (2018. aasta lõpus 20 459).

Eraisikute laenu keskmine jääk (eurodes)

31 Eraisikud ja mittetulundusühingud võtavad muid laene muu hulgas väärtpaberite soetamiseks ning äritegevuse alustamiseks ja laiendamiseks.

PANGALAENUDE TURU JAOTUS

Laenuturu jaotust mõjutas 2019. aastal kõige rohkem Danske Banki eraklientide laenuportfelli üleminek LHV Pangale. LHV Panga laenude jääk peaaegu kahekordistus ning tema turuosa kasvas 5%lt 9%le. Suurim turuosa ehk 42% kogu laenuportfelli kuulus Swedbankile, talle järgnesid SEB Pank (28%) ja Luminor Bank (13%).

Kevadel turule sisenenud Holm Bankile kuulus aasta lõpus alla 1% laenuturust.

Aasta lõpu seisuga olid valitsusele andnud kõige rohkem laene Swedbank (43% turuosa) ja SEB Pank (33% turuosa).

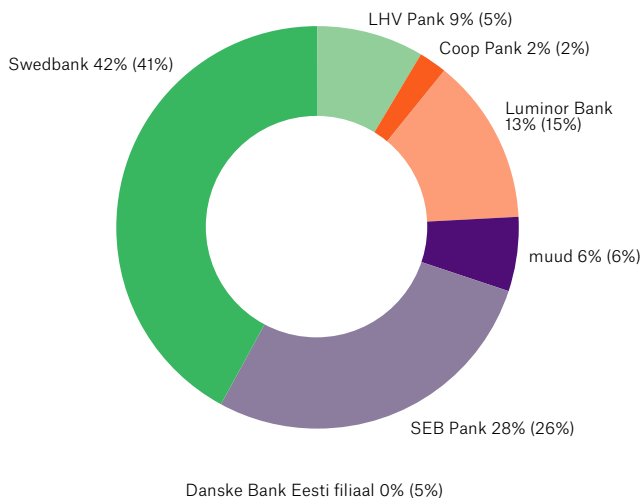
Suurim osa finantseerimisasutuste laenudest on koondunud Swedbanki (33%). SEB Pangale kuulus 27% ja Luminor Bankile 24% finantseerimisasutuste laenudest.

Äriühingute laenude turu jaotuses oli 2019. aastal palju muutusi. Laenuportfelli maht kasvas eriti kiiresti SEB Pangas ja LHV Pangas, mille tulemusel suurenesid nende turuosad vastavalt 24%lt 29%le ja 8%lt 12%le. Luminor Banki äriühingute laenuportfelli maht vähenes ning tema turuosa langes seega 15%lt 11%le. Danske Bank Eesti filiaal lõpetas Eestis tegutsemise ning tema äriklientide laenuportfell viidi üle Danske Banki Leedu filiaali. Suurima turuosaga Swedbank kasvatas oma turuosa veel, 38%lt 39%le.

Suurim osa eraisikutele kuuluvate laenude jäägist on jätkuvalt koondunud Swedbanki (46%) ja SEB Panka (27%). Luminor Banki turuosa vähenes aastaga 14%lt 12%le. Danske Bank Eesti filiaali eraisikute laenuportfelli omandanud LHV Pank kasvatas oma positsiooni 2%lt 8%le. Coop Panga turuosa kasvas 1%lt 2%le.

Valdava osa eraisikutele väljastatud laenudest moodustavad eluasemelaenud, mille osakaal oli 2019. aasta lõpus 87%.

Pangalaenude turu jaotus 2019. aasta lõpus (sulgudes 2018. aasta lõpp)

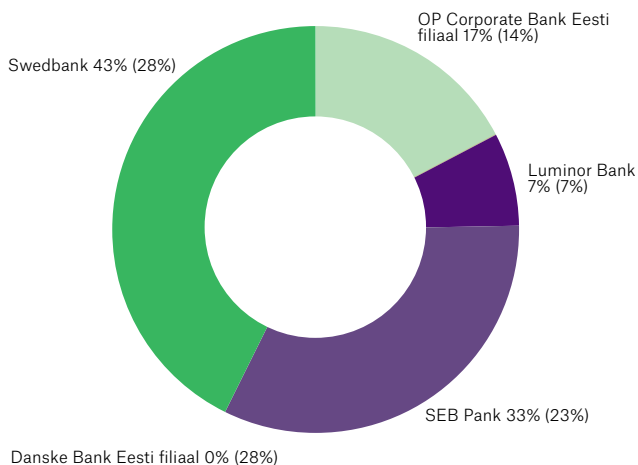

Seega on just eluasemelaenude turu jaotus see, mis paljuski eraisikute laenuturul toimuvat juhib.

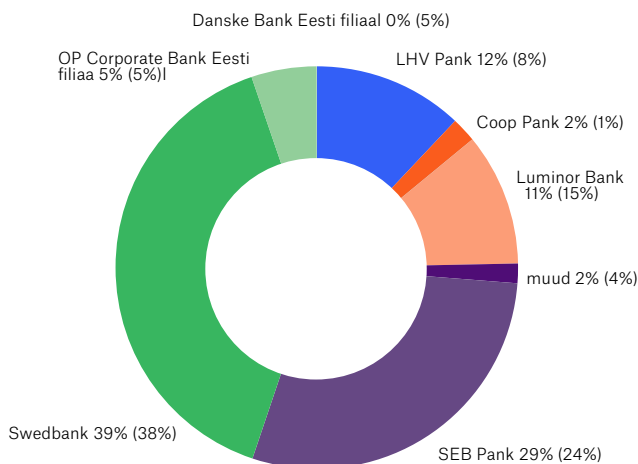
Eluasemelaenude turu liider on Swedbank (46%). Talle järgnesid SEB Pank (30%) ja Luminor Bank (13%). LHV Panga turuosa kasvas 1%lt 8%le.

Tarbimislaiendite puhul võib suurimaks muutuseks pidada seda, et turuliider Swedbanki turuosa vähenes 54%lt 45%le, ning väiksemate pankade turuosa kasvas edasi: Inbanki turuosa 17%lt 21%le, TF Bank Eesti filiaali oma 9%lt 11%le ja Bigbanki oma 6%lt 7%le. Lisaks sisenes turule Holm Bank, kes varem tegutses krediidiandjana. Tema turuosa oli aasta lõpus 4%.

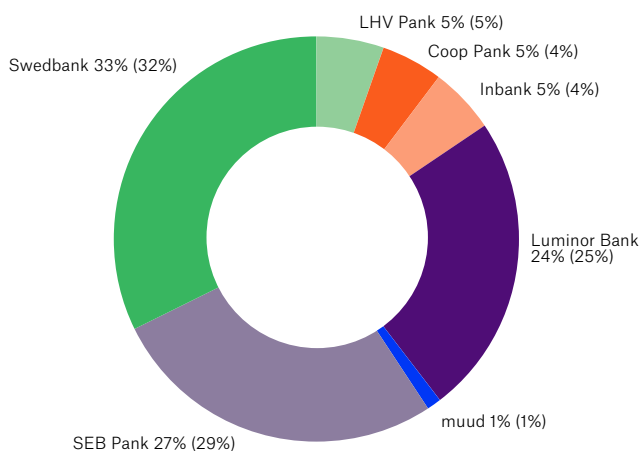
Valitsuse laenude turu jaotus 2019. aasta lõpus (sulgudes 2018. aasta lõpp)

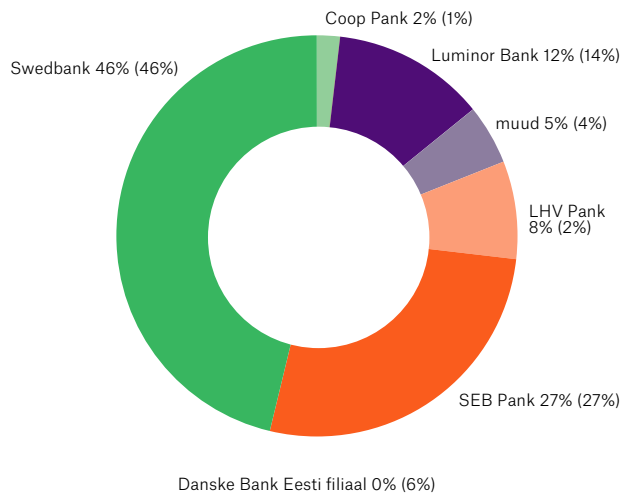
Äriühingute laenude turu jaotus 2019. aasta lõpus (sulgudes 2018. aasta lõpp)

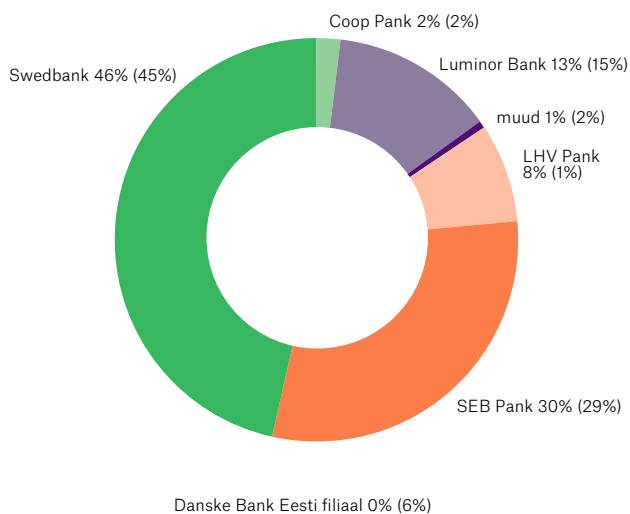
**Finantseerimisasutuste laenude turu jaotus
2019. aasta lõpus (sulgudes 2018. aasta lõpp)**

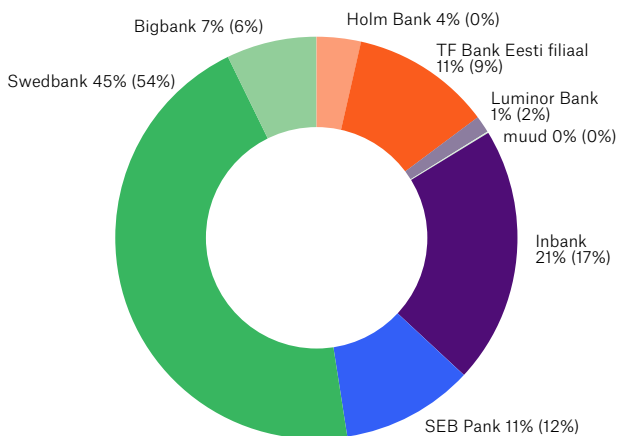
**Eraisikute laenude turu jaotus 2019. aasta lõpus
(sulgudes 2018. aasta lõpp)**

**Eraisikute eluasemelaenude turu jaotus 2019. aasta lõpus
(sulgudes 2018. aasta lõpp)**

**Eraisikute tarbimislaenude turu jaotus 2019. aasta lõpus
(sulgudes 2018. aasta lõpp)**

Krediitkaartide turul kuulus aasta lõpus kõige suurem turuosa Swedbankile (67%); talle järgnesid SEB Pank (16%) ja Holm Bank (8%).

9. KREDIIDIANDJATE VÄLJASTATUD LAENUD³²

2019. aasta lõpus tegutses turul 48 krediidasutuste välist krediidiandjat ning 11 krediidasutustega seotud krediidiandjat ja üheksa krediidivahendajat.

Krediidiandjate tarbimislauude koondlaenuportfelli jääk kasvas 2019. aastal 12% ehk 126 miljoni euro võrra, ulatudes aasta lõpus 1,162 miljardi euroni³³ (2018. aastal oli kasv 19% ehk 168 miljonit eurot). Kasvu aeglustumine oli tingitud sellest, et AS Koduliising liikus krediidiandjate hulgast krediidasutuste sekka. Sel põhjusel ei kajastu tema laenujääk enam krediidiandjate laenuportfellis.

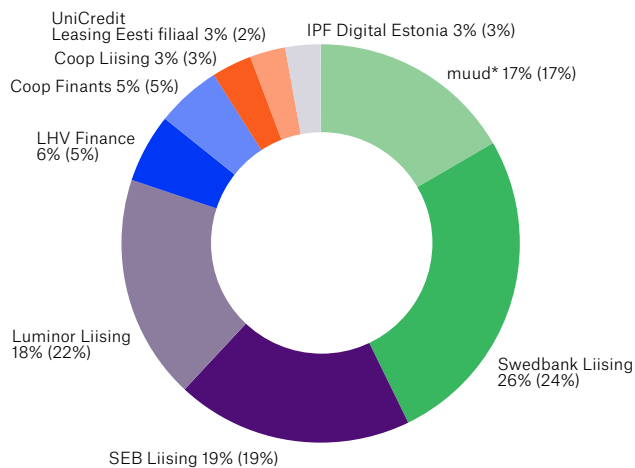
Peamine osa laenujäägi kasvust tuli krediidasutustega seotud krediidiandjatele, kellele kuulub ühtlasi 81% krediidiandjate turust. Ülejäänud ehk 19% turust katsid krediidasutuste välistel krediidiandjatel. Nende hulgas olid kõige suurema turuosaga IPF Digital Estonia (3%) ning PLACET GROUP ja Creditstar Estonia (mõlemal 2%).

Kuna nad tegutsevad enamasti liisinguettevõtetenä, erinevad krediidasutustega seotud krediidiandjad krediidasutuste välistest krediidiandjatest oma laenuportfelli struktuuri ja laenuingimuste poolest.

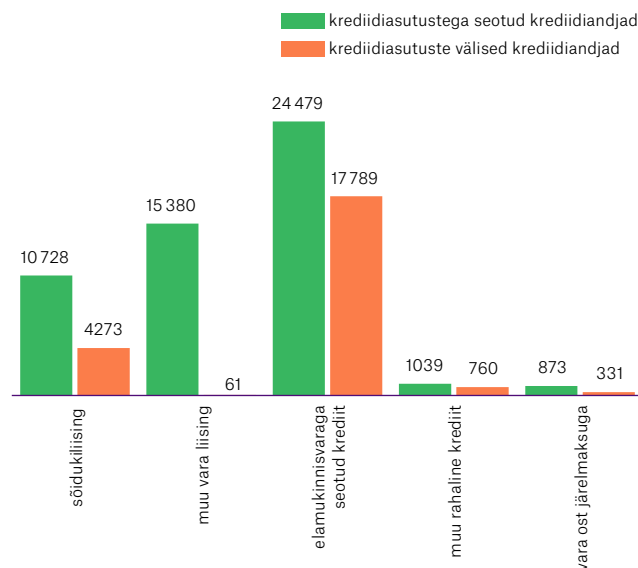
Turujaotus:	Swedbank Liising	26%
	SEB Liising	19%
	Luminor Liising	18%
Eraisikutest kliente:	507 538 kehtivat lepingut	
Teenuse maht:	koondlaenuportfelli jääk 1,162 miljardit eurot	

Keskmise laenulepingu jäägid erinevad krediidilepingu liigi vaates üsna palju. Suurim keskmine laenujääk oli aasta lõpu seisuga elamukinnisvaraga seotud laenudel: krediidasutustega seotud krediidiandjatel keskmiselt 24 479 eurot, krediidasutuste välistel krediidiandjatel 17 789 eurot. Sõidukiliingu keskmine laenulepingu jääk oli krediidasutustega seotud krediidiandjatel 10 728 eurot ja krediidasutuste välistel krediidiandjatel 4273 eurot. Igapäevaste arveldustega seotud muu rahalise krediidi ja järelmaksulepingu jääk oli krediidasutustega seotud krediidiandjatel keskmiselt 1039 eurot ja 873 eurot, krediidasutuste väliste krediidiandjate puhul 760 eurot ja 331 eurot.

Kõikide krediidiandjate turu jaotus laenuportfelli jäägi alusel 2019. aasta lõpus (sulgudes 2018. aasta lõpp)

Keskmine laenulepingute jääk 2019. aasta lõpus (eurodes)

* Muude krediidiandjate turuosad jagunevad järgmiselt: PLACET GROUP OÜ 2,10%, Creditstar Estonia AS 1,89%, mogo OÜ 1,46%, Telia Eesti AS 1,39%, BB Finance OÜ 1,27%, Hüpoteeklaen AS 1,20%, ESTO AS 1,04%, AB Kreditex AS 1,01%, Monefit Estonia OÜ 0,83%, OÜ Citadele Leasing & Factoring 0,67%, Tele2 Eesti Aktsiaselts 0,54%, OÜ AIRES LAENUD 0,52%, Svea Finance AS 0,38%, Omega Laen AS 0,34%, Rävåla Laenud OÜ 0,27%, Nordic Hypo AS 0,22%, BestCredit OÜ 0,21%, Fresh Finance OÜ 0,21%, Medicredit OÜ 0,14%, AS Finora Capital 0,13%, Ehital Krediit OÜ 0,11%, Credit.ee OÜ 0,10%, Mercury Credit OÜ 0,07%, Baltasar Liising OÜ 0,07%, aktsiaselts Saare Kalur 0,07%, ALG Liisingu Aktsiaselts 0,07%, Eesti Ühistuliising OÜ 0,06%, Stokker Finance OÜ 0,05%, Berger Financial Group OÜ 0,04%, RE Invest OÜ 0,04%, OP Finance AS 0,04%, aktsiaselts UUEMÕISA INVEST 0,03%, ON24 Aktsiaselts 0,03%, Best Capital OÜ 0,02%, AARE AUTOPOOD OÜ 0,02%, OÜ Nemm Auto 0,02%, Aktsiaselts ESTRÅVEL 0,02%, Kemotex Finance OÜ 0,02%, PC Finance OÜ 0,01%, Invest in OÜ 0,01%, Saare Finants OÜ 0,01%, Autokiirpant OÜ 0,01%, Kinnistulaen OÜ 0,01%, OÜ AAKinnisvaralaen 0,01%, Digiteks Osaühing 0,01%, TBB Liisingu AS 0,00%, osaühing LAENUKESKUS 0,00%, Bondora AS 0,00%.

32 Andmed hõlmavad eraisikutele väljastatavaid tarbimislauude.

33 Lisaks eraisikutele mõeldud tarbimislauudele väljastavad krediidiandjad laenu ka äriühingutele. Nende üle Finantsinspeksioon järelevalvet ei tee. Äriühingute laenu jääk ulatus 2019. aasta lõpus 2,3 miljardi euroni. 2018. aasta lõpus oli jääk samuti 2,3 miljardit eurot.

KREDIIDIASUTUSTEGA SEOTUD KREDIIDIANDJAD

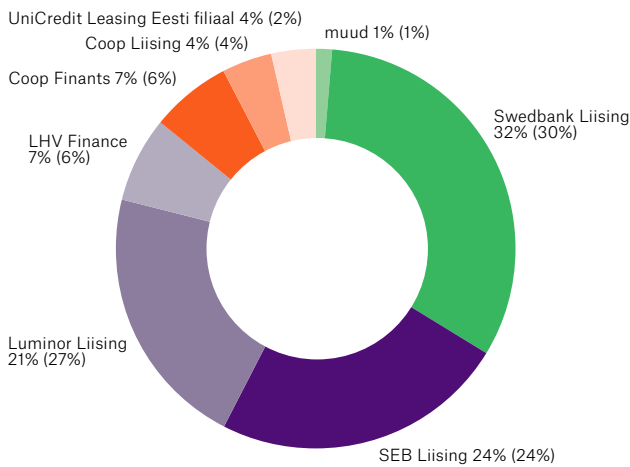
Krediidasutustega seotud krediidiandjate sektoris valitsevad turgu kolme suurpanga liisinguettevõtted. Aasta lõpus kuulus Swedbank Liisingule 32%, SEB Liisingule 24% ja Luminor Liisingule 21% krediidasutustega seotud krediidiandjate laenujäägist, kokku 77% turust.

Krediidasutustega seotud krediidiandjate laenuportfelli jääk oli aasta lõpus 946 miljonit eurot, kasvades aastaga 14% ehk 114 miljoni euro võrra.

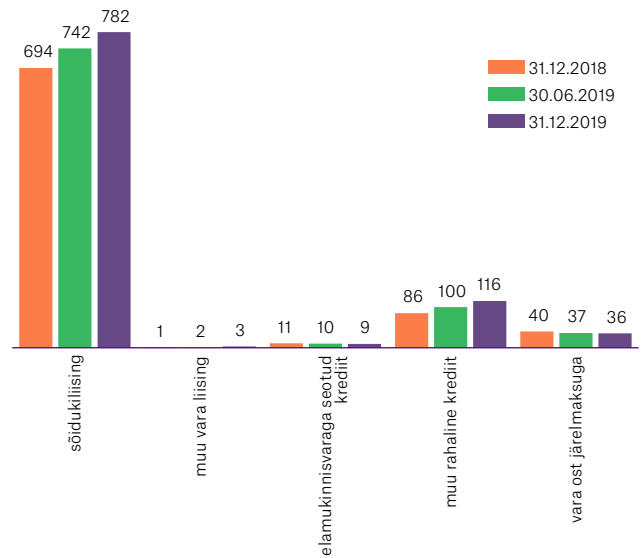
Krediidasutustega seotud krediidiandjate laenuportfelli struktuur ei ole aastaga muutunud. Suurima osa krediidiandjate laenuportfelligest moodustas sõiduki liising (83%), mille jääk kasvas aastaga 694 miljonilt eurolt 782 miljonile eurole.

Krediidasutustega seotud krediidiandjate laenulepingute arv kasvas 2019. aastal 8264 võrra, 226 195 lepinguni.

Krediidasutustega seotud krediidiandjate turu jaotus laenuportfelli jäägi alusel 2019. aasta lõpus (sulgudes 2018. aasta lõpp)

Krediidasutustega seotud krediidiandjate laenude jääk (mln eurodes)

KREDIIDIASUTUSTE VÄLISED KREDIIDIANDJAD

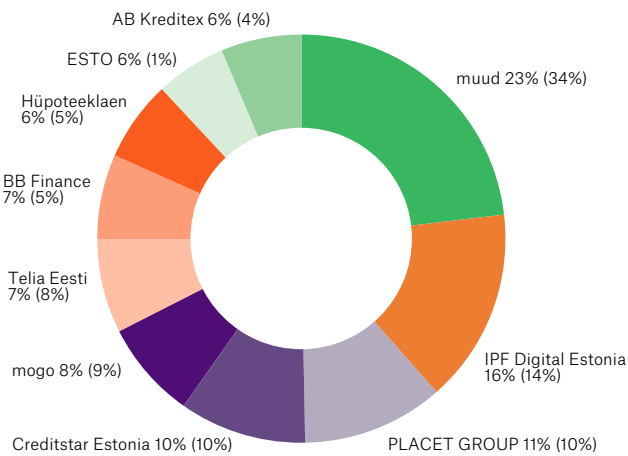
Krediidasutuste välise krediidiandjate sektoris jaguneb valdav osa turust vähem kui poolte krediidiandjate vahel. 82% laenuportfelli jäägist kuulus aasta lõpus kümnele krediidiandjale 48st. Suurim turuosa kuulus IPF Digital Estoniale (16% krediidasutuste välise krediidiandjate laenuportfelligist). Talle järgnesid PLACET GROUP (11%) ja Creditstar Estonia (10%). Kõige rohkem aga kasvas ESTO ASI ja Monefit Estonia OÜ laenuportfell, mis väljendus nende turuosa kasvus: vastavalt 1%lt 6%le ja 2%lt 4%le.

Krediidasutuste välise krediidiandjate laenuportfelli jääk oli 216 miljonit eurot, kasvades aastaga 6% ehk 13 miljoni euro

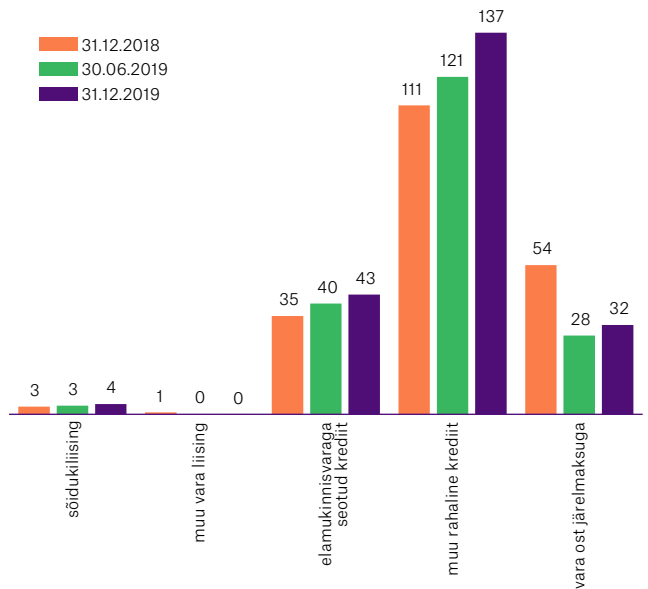
võrra. Suurim osa (63%) ehk 137 miljonit eurot krediidasutuste välise krediidiandjate laenuportfelligist oli väljastatud muu rahalise krediidina, mis on põhimõtteliselt tagatiseta väikelaen. Järelemaksulepingute laenujäägi vähenemine aasta esimesel poolel 54 miljonilt eurolt 28 miljonile eurole on tingitud eelkõige sellest, et AS Koduliising lahkus krediidiandjate seast.

Lepingute arv vähenes 2019. aastal 40 490 võrra ja oli aasta lõpus 281 343. Lepingute arv vähenes, sest AS Koduliising lahkus krediidiandjate seast.

Krediidasutuste välise krediidiandjate turu jaotus laenuportfelli jäägi alusel 2019 . aasta lõpus (sulgudes 2018. aasta lõpp)

Krediidasutuste välise krediidiandjate laenude jääk (miljonites eurodes)

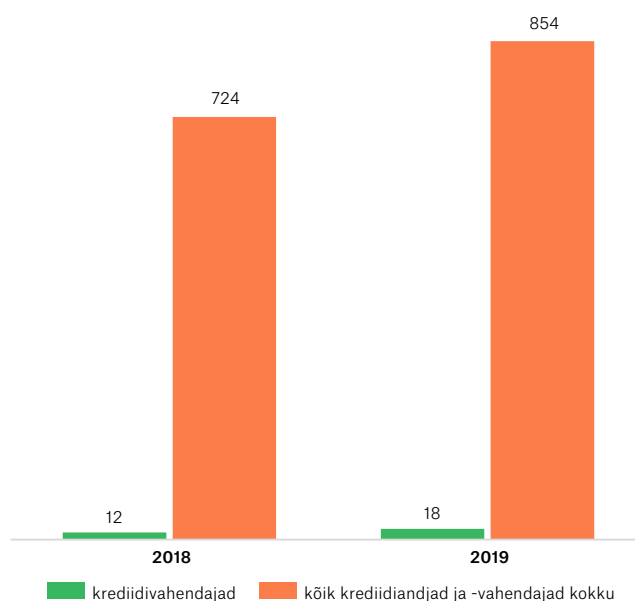
9.1 Krediidivahendajad

Lisaks tarbijakrediidi pakujatele tegutsevad turul krediidivahendajad. Kui veel mõni aasta tagasi tegutseti tarbijakrediiditurul ennekõike krediidiandjatena, siis nüüdsel ajal on krediidivahendajate tegevuslubade taotluste arv tublisti kasvanud. 2019. aastal tegutses turul vastava tegevusloaga üheksa krediidivahendajat. Nende käive oli 2019. aastal kokku 18,2 miljonit eurot (2018. aastal 12,4 miljonit eurot), mis jääb krediidiandjate käibele (835,5 miljonit eurot) märkimisväärselt alla.

Krediidivahendajate seas kuulus suurim turuosa Omaraha OÜ-le (86%) ning talle järgnes Ühisraha OÜ (10%).

Tarbijakrediidilepinguid vahendati kokku 22 064. Suurema osa lepingutest vahendas samuti Omaraha OÜ (90%).

Krediidiandjate ja -vahendajate käive (mln eurodes)

10. MAKSETEENUSED

2019. aasta lõpu seisuga tegutses Eestis 10 makseasutust, nendest kaks erandiloo³⁴ alusel. Aasta jooksul kaotas tegevusloa kolm makseasutust: Aktsiaselts Talveaed, GFC Good Finance Company AS ja PayHub AS.

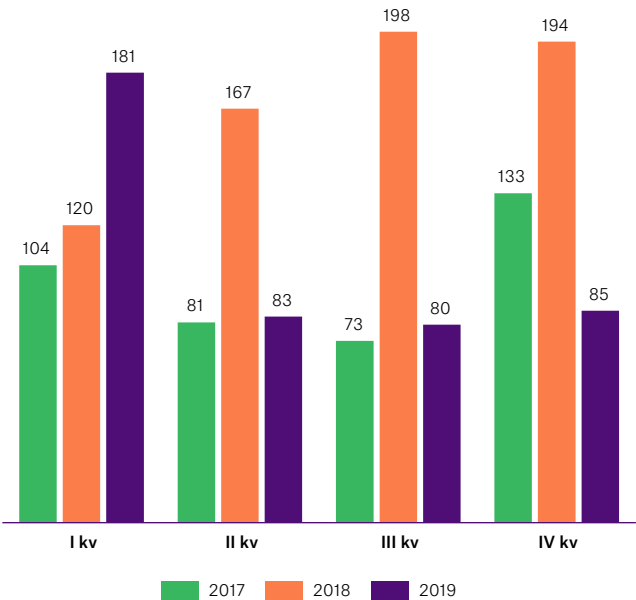
Eesti makseasutuste vahendatud maksete maht vähenes 2019. aastal 37%, maksete arv kasvas samal ajal 38%. Maksete arvu kasv oli tingitud peamiselt sellest, et 2018. aasta keskel liigitati teatud tüüpi tehingud ümber makseteenusteks. 2018. aasta aruandluses hakati neid seega näitama alates aasta teisest poolest, ent 2019. aastal kajastusid nad aruandluses juba kogu aasta vältel. Makseid vahendati 430 miljoni euro ulatuses (aasta varem 689 miljonit eurot) ja kokku tehti 7 626 843 makset (aasta varem 5 511 981 makset).

Turujaotus:	Maksekeskus	31%
	TavexWise	22%
	GFC Good Finance	22%
Teenuse maht:	maksete maht 430 miljonit eurot	

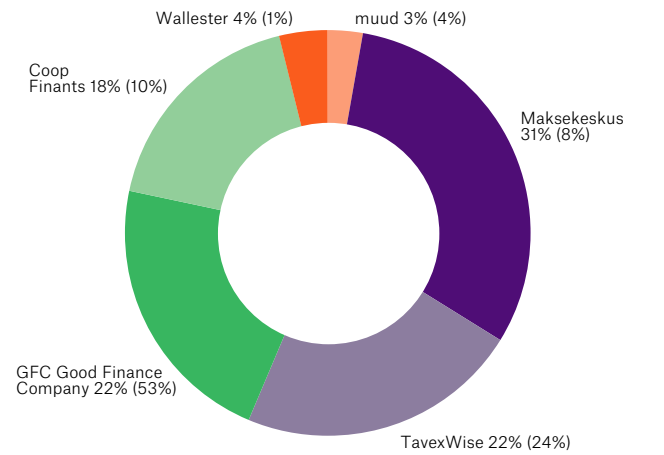
Suurim maksete maht oli 2019. aastal Maksekeskusel, 31% kogu maksetest. Talle järgnesid TavexWise ja tegevusloa kaotanud GFC Good Finance Company (mõlemal 22% turuosa). Coop Finantsile kuulus 18% maksete turust.

Maksete arvu poolest kuulus aga suurim turuosa Coop Finantsile, kes vahendas 56% kõigist maksetest (aasta varem 72%).

Makseasutuste vahendatud tehingute käive (mln eurodes)

Makseasutuste turu jaotus 2019. aasta lõpus (sulgudes 2018. aasta lõpp)

34 Erandiluba põhineb eranditel, mis tehakse e-raha teenuste osutajatele makseasutuste ja e-raha asutuste seaduse § 12 põhjal.